

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, 1. Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. in Reg. publ. per. 934/1938
Trib. Timișoara
Redactor resp. Dr. VARNAY ELEMÉR

Széljegyzetek

Előttünk egy csomó cikk, amely egy hét alatt látott napvilágot és amelynek tárgyköre közvetlenül vagy közvetve a Magyar Szövetség megalakulása. Voltaképpen a magyar kisebbségnek jelent legkevésbébbé szervezési problémát a Front és így a Magyar Szövetség. A magyarság egysége adott volt olyan mértékben, amely mértékben azzal egyetlen romániai nép sem dicsekedhetett. A meglevő keretbe egyszerűen új tevékenységi köröket kell keresni, a meddő politikális helyett; a munkát. Dacára annak, hogy a szervezkedés kérdése az erdélyi magyar kisebbségnél ennyire leegyszerűsödött, mégis a szellemi hullámvérő, amely a Szövetség megalakítását követte, jelentékeny és szinte közéleti problémává nőtt.

Mind ezt nem lamentálisan jegyeztük meg, mert abban semmi elszomorító nincsen, ha egy népkörrel önmagát magyarázza, ha szellemi határokat von meg, szóval a létet nem fogadja el annak adottságában, hanem azt összetevőire bontja. Hála a husz év alatt kifejlődött erdélyi publicisztikának és hála az erdélyi magyar gondolkodás tisztulásra törekvő erejének, életünket kommentálni tudjuk és hála a husz év alatt kialakult egységnek, nem kell tartanunk attól, ha egyes kérdésekkel szembetalálkozunk.

Melyek ezek a kérdések és melyek azok az ugynevezett problémák, amelyeket a napi publicisztika a Szövetség alakulásával kapcsolatban felvet? Általában kijelenthetjük, hogy a felszínre kerülő kérdések összefogó és nem bontó hatásúak. Olyan megjegyzések voltak hallhatók, amelyek a magyarság minél szélesebb rétegeit kívánják a Szövetség és a Népközösség kebelébe bevonni, de egyetlen olyan kommentár sem hangzott el, amely a kizáródást, a lekapszódást kívánja. Végeredményben tehát a szellemi gyümölcsözés örömdetése hatásvás, mert egy nagyszabású integrálódási törekvéstről, egységsüléstől tesz tanúságot. Így a magyar munkásság részéről az egyik cikkirő olyan határozottsággal kívánja a munkásságnak a magyar alosztályban való beillesztését, amint az husz év óta soha nem történt meg és ez a nemzeti alapnak elfogadását jelenti.

A helyzetnek a különböző társadalmi rétegek képviselői által történt szemlélete azonban több cikkben megvilágítási hibával történik. A csusoktat keresik ott, ahol a talajréteg felé kell tekinteteket venni. Régi magyar hiba, régi rövidlátás. Azok, akik a Szövetség élére állva új sorsfordulat súlyát és felelősségét viselik, nem vezérkedők, hanem kötelességtudók. Csak összefogják a kévét, amelynek ereje a termékész, a természet és emberi erők rejtett kincse. A magyar népkisebbség talaja népi réteg: a magyar törpebirtokos, munkás és gazdasági cseléd. Ebből választódik ki a magyar középosztály, amely jogokban nem, csak a felelősség tudatosításában birhat nagyobb részzel. Minden osztályrétgazdós priusa az államhatárolomban való részesedés aránya és célja azoknak a pozícióknak a megszerzése, amelyek kiváltságokat képeznek. Ilyenekről kisebbségi sorsban beszélni nem lehet. Ha az erdélyi magyar társadalomnak husz esztendővel ezelőtt voltak osztályai, azok is az évszázadok szabad légkörében nem mint feudális elkülönülések, hanem az életforma által megszabott eltérések alakjában jelentkeznek. Ma ezekről beszélni nem reális és ha két évtizeddel ezelőtt léteztek osztályrétgazdósok, úgy az együttes munka el-seperte azokat. Kár volna szellemüket felidézni, kár volna a valóság mezején belőle torlaszokat építeni. A Magyar Szövetség csak úgy élhet és fejlődhetik, ha alulról nyer tápanyagot. És ugyanakkor a magyarság legszélesebb rétegeivel meg tudja érteni az együttműködés-

ben rejlő munka termékenységét. De hát mi ez a munka? Mit fog tenni a Magyar Szövetség és mit a Népközösség? Feltörő kérdések ezek is. A választ nem lehet elintézni azzal, hogy dolgozik. A korszellem minden becsületes törekvéstől kizárja azt, hogy szólamokkal intézzenek el kérdéseket. A világ nem akar tudni már frázisokról és a magyar nép szellemi életét, a valóság és az igazság alapjaira kell építeni. Dolgozni, de mit? A szervezeti szabályok megalkotása után, meg kell teremteni a munkaszabályt. Fel kell kutatni azokat a zugokat, amelyekben a magyar tömegek kulturális és gazdasági emelésére szükség és lehetőség mutatkozik. Az E. G. E. által megkezdett munka, továbbá a magyar kisiparos megszervezése, a munkásság munkaalkalomhoz juttatása, a fogyasztási szövetkezetek hálózatának kiépítése, a kishitel kérdés és még sok minden lehetőséget ad olyan munkára, amely az állam szociális

intézményeit alátámasztja. A tisztán kulturális munka, a nyelv és irodalom, a sajtó tisztasága, a Szövetség munkakörébe utalt kulturális feladat.

Mindent összevéve: csak utánzongását akarunk adni több okos cikk által felvetett kérdésnek és talán sikerül leegyszerűsíteni az új alakulat elé vágó fontos találgatásokat és aggodalmaskodást. A munka ideje jött el. Ha önmagunkon belül meghatározni akarjuk magunkat, arra csak azt a formulát választhatjuk, hogy mindenki ehez a munkához tartozik, aki magyarnak vallja magát. Az erdélyi magyar néptöredék ne kapcsolódjon a nagy népek politikai, világnézeti, faji harcaiba. Nekünk egyetlen világnézetiünk lehet: az erkölcsi hit, a fennmaradásunkban vetett biztos tudat és ne engedjük az évszázadokon át megszilárdult magyar jellemet, a jelszavak erejével destruiálni. Munkatartalom után áhítozik a meglevő magyar egységkeret és aki a programot szélessé, termékennyé tudja tenni, az részt kérhet és osztályt kaphat az erdélyi magyar életben kiépült és új fejlesztésre váró erkölcsi erőkből.

Leszavazta a képviselőház Rooseveltt egyik javaslatát

A váratlan esetnek következményei lesznek? Hoover volt elnök támadása Németország ellen

WASHINGTONBÓL jelentik: A képviselőház szerda esti határozata, amellyel elutasította Rooseveltt elnök azon javaslatát, hogy építsék ki a japán vizek szomszédságában lévő Guan szigetet hadi és légiflotta támaszpontokká, nagy meglepetést keltett és azt hiszik, hogy a szavazásnak politikai következményei lesznek.

Amerika magáévá tette a francia külpolitikát

Washingtonból jelentik: Daladier beszéde, a melyet tegnap a párisi amerikai klubban mondott el, itteni politikai körökben rendkívül jó benyomást keltett. Ennek kapcsán kiemelik, hogy a francia-amerikai szolidaritás, Rooseveltt elnök elkövetésének formájában, még kihangsúlyozottabb kell legyen. Daladier mérsékelt szavai és az a kifejezésre juttatott óhaja, hogy a háborút el kell kerülni, még jobban megnövelte az amerikai rokonszenvét Franciaország iránt. A lapok rámutatnak arra, hogy az amerikai lakosság többsége azt kívánja, hogy Rooseveltt elnök politikáját minden amerikai állampolgár magáévá tegye. Végül megállapítják, hogy Franciaország békét akar és semmi sem készíti arra, hogy a totális államok ellen kihívólag lépjen fel.

HOOVER A ZSIDÓÜLDÖZÉSEK MIATT TAMADTA NÉMETORSZÁGOT

Pittsburgból jelentik: Herbert Hoover, az Egyesült Államok volt köztársasági elnöke tegnap beszédet tartott és éles szavakkal bírálta a Németországban folyó zsidóüldözést.

— Most láthatjuk mi az az üldözés és mi a keresztény vallás — mondotta Hoover —, aki a japá-

nok ellen is vádat emelt, mert támadó háborút indítottak Kína ellen. Beszédét a következő szavakkal fejezte be: Négy csapás működik együtt a jelenben és pedig a háború, az éhség, a járványok és a halál. Ehhez még egyet hozzátehetünk: a türelmesség nélküli ideológiát. Szomorúsággal kell megállapítanom, hogy az emberiség kétharmada ebben a hibában szenved.

A NEMET SAJTÓ ELEGTÉTELT KÖVETEL EGY AMERIKAI KÉPVISELŐ KIJELENTÉSÉRT

Berlinből jelentik: A mai lapok a legnagyobb felháborodással közlik Martin amerikai demokrata képviselőnek a képviselőház tegnapi ülésén tett Németországot mélyen sértő kijelentését. A képviselő a berlini lapok szerint tegnap felszólalt és foglalkozva a horogkereszt propagandával, a következőket mondotta:

„Van még elég lámpavas az Egyesült Államokban, hogy felkössék azokat a német származású amerikaiakat, akik Amerikában horogkereszt propagandát folytatnak“.

A lapok felhívják a kormányt, hogy szerezzen elégtételt és ne tűrje tovább az egyre ismétlődő amerikai gyalázkodásokat.

A katonai törvényszék súlyosan elítélte a bucurestii robbantás tetteseit

Bucurestiből jelentik: A II. hadtest katonai törvényszékének első tagozata ma hirdett ítéletet azoknak a merénylőknek bűnyűjében, akiket a Capitan Oanca-uccában néhány héttel ezelőtt bekövetkezett robbantás kapcsán tartóztatott le. Az volt ellenük a vád, hogy a közrend megbolygatására és a mai államrend felforgatására szövetkeztek. A katonai törvényszék a vádlottak között a következő büntetéseket osztotta ki:

Mihailescu Virgil 8 évi elzárás, Achim Mircea és Stroescu Alexandru diákok (távollétben) 6—6 évi, Ontes Constantin 4 évi, Berechet Ioan gépkocsivezető 3 évi, Chirlia Nicolae magántisztviselő, Custura Ioan, Chirlia Nicolae munkás, Demetrescu Alexandru diák és dr. Budu Alexianu 1—1 évi elzárás. Dumitru Coculescu mérnököt, továbbá Dumitriu Ion és Popescu Gheorghet a katonai törvényszék felmentette,

A nagy bünper második tárgyalási napja a Gyapjuiparnak átengedett városi terület körüli állítólagos szabálytalanságok miatt

A temesvári törvényszék tegnap folytatta annak a bünpernek a tárgyalását, amelynek Suciú Adrian volt városi főmérnök, Golumba Traian lelkész, Austerweil Rudolf a Gyapjuipar igazgatója és Ianculescu Octavian mérnök a vádlottai. Az előző tárgyaláson a törvényszék befejezte Suciú Adrian kihallgatását és

tegnap reggel megkezdte a többi vádlott kihallgatását.

A tárgyalás megnyitása után elsőnek Golumba Traian lépett a bíróság elé. Barbat elnök ismertette a város által közvetlenül a törvényszékhez benyújtott keresetben foglalt vádakat, amelyek szerint a Gyapjuipar számára kijelölt terület felmérésénél és a terület árának megállapításánál, mint a város által kijelölt döntőbíró szabálytalanul járt el. Azután felolvasták a vizsgálóbíró előtt tett vallomását, amikor hangzott, hogy

az egész ügyben laikus volt, de mindig jóhiszeműen járt el.

Golumba Traian a tegnapi tárgyaláson kijelentette, hogy a vizsgálóbíró előtt sok kérdésre nem tudott biztos válaszokat adni, de a törvényszék előtt a döntőbíráskodással kapcsolatos tárgyalásokra vonatkozólag kiegészítheti vallomását. Elmondotta, hogy amikor kiküldték a helyszínre, ott Austerweil igazgatóval és Ianculescu mérnökkel találkozott, akik a

terület felméréséről készített térképet megmutatták neki. Ezt a térképet helyesen találta. A térképet később bemutatták Suciúnak is és akkor megkezdődtek a döntőbíráskodási tárgyalások, amelyek során

a volt főmérnök a be nem épített területek átengedéséért egy millió leit kért.

A Gyapjuipar megbizottja ezt az összeget sokkalta és kifejtette, hogyha a Gyapjuipar elkészíti a feltételek között szereplő épületet, amelynek felépítése egy millió 200.000 leibe kerül, akkor már eleget tettek az összes feltételeknek, vagyis akkor már nem kell megváltaniok ezt a területet.

Elnök: A Gyapjuipar megbizottja milyen összegre tett ajánlatot?

Golumba: Két vagy háromszázezer leit ajánlottam, de

végül megállapodtunk négyszázezer leiben.

Elnök: Ez a terület felmérése után mennyi időre történt?

Golumba: Nem tudom megmondani.

Elnök: Hogy lehet az, hogy a vizsgálóbíró előtt nem beszélt ezekről a tárgyalásokról?

Golumba: Tessék elképzelni az én helyzetemet. Az újságok mindenfélt irtak rólam és akkor izgalomban nem tudtam mindenre pontosan emlékezni. Ez érthető is...

Keresztkérdések pergőtüzében

Elnök: Nem tűnt fel önnek, még mint laikus is, hogy a fel nem használt terület nagyobb két holdnál?

Golumba: Amikor a helyszínen voltam, láttam egy futballpályát, teniszpályát, evezőcsarnokot és így ezeket a területeket is felhasználtnak tekintettem. Különbösen erről jegyzőkönyv is készült. Azután,

ha nekem egy okleveles mérnök szabályszerűen pecsétetekkel ellátott térképet mutat, akkor nem kételkedhetek.

Végig jóhiszeműen jártam el.

Elnök: De mégis, mint döntőbíróként módja lett volna meggyőződni.

Golumba: Meggyőződésem szerint jártam el, nyugodt voltam és nyugodt most is a lelkiismeretem, mert hiszem, hogy helyesen csináltam mindent.

Elnök: Hogyan lehet, hogy nem olvasta el a szerződést?

Golumba: Elolvastam.

Elnök: 1938-ban azt mondta, hogy nem ismerte.

Golumba: Az általam tett mai helyreigazítás annak tulajdonítható, hogy akkor

izgatott lelki állapotban voltam.

Oprea ügyvéd: De az előbb azt mondta, hogy nem ismerte a szerződést?

Golumba: Részlet vettem az ideiglenes bizottság ülésén, amikor a szerződést tárgyalták, tehát nem mondhatom, hogy nem ismerem.

Nistor dr. védő: Tisztában volt Golumba ielkész a szerződés jogi részével?

Elnök: Nem jogász, tehát ez a kérdés felesleges.

Nistor dr.: Akkor úgy teszem fel a kérdést, hogy részt vett-e a szerződés jogi vitájában?

Golumba: Nem vehetem részt, nem értek hozzá.

Oprea ügyvéd: A döntőbíráskodási tárgyalásokról készítettek-e jegyzőkönyvet?

Golumba: Igen.

Oprea: Akkor készítették az ülésen, vagy utána?

Golumba: Ezt nem tudom.

Oprea: Bevették-e a jegyzőkönyvbe, hogy Suciú egy millió leit kért a terület átengedéséért?

Golumba: Nem, csak a határozatot vették jegyzőkönyvbe.

Oprea dr.: Ha a kért és a felajánlott összeg között különbség volt, miért nem vették be ezt is a jegyzőkönyvbe?

Elnök: Ön volt a tárgyaláson az elnök, miért nem vették be ezt a jegyzőkönyvbe?

Golumba: Nem találtuk szükségesnek, az elért ár volt a maximum, mert a Gyapjuiparnak 1941-ig ideje van beépíteni a területet és

ugy hittük, hogy a város akkor nem kapna semmit.

Oprea: Szerepel az a jegyzőkönyvben, hogy a Gyapjuiparnak még 1.200.000 leies építkezést kellett volna végrehajtani? Ha nem szerepel, miért nem vették be?

Golumba: Nem vagyok jogász, megmondtam.

Fenesan főügyész: Miért vállalta a döntőbíró szerepét, ha nem értett hozzá?

Golumba: Magam sem tudom.

Elnök: Szentírásnak tartotta Suciú kijelentéseit?

Golumba: Szakértőnek tartottam.

Oprea ügyvéd: Ha helyesen találta a Suciú által kikötött feltételt, miért nem foglalták azt is a jegyzőkönyvbe?

Golumba: Ha most volnék döntőbíró, nagyobb figyelemmel járnék el.

Oprea ügyvéd: Tudni akarjuk, hogy mi volt a döntőbíráskodás alkalmával hozott határozat indokolása, mert Suciú azt mondta, hogy a szerződés harmadik pontjába foglalt feltételeknek eleget tettek, később meg azt, hogy nem tettek eleget. Hogyan történhetett ez?

Golumba: Kérdezzék meg Suciút.

A GYAPJUIPAR IGAZGATÓJÁNAK KIHALLGATÁSA

A bíróság ezután a döntőbírási tiszteletdíj ügyét igyekezett tisztázni. Golumba Traian lelkész, aki hangzott, hogy

Az ILSA sporttelepe

Azután még a szerződésben kikötött feltételek teljesítésére vonatkozólag nyilatkozott Austerweil, akinek arra a kérdésre is felelnie kellett, hogy a döntőbíráskodásban való közreműködéséért kapott-e honoráriumot?

Austerweil: Egy banit sem és arról sem tudok, hogy más kapott volna.

Fenesan főügyész azt kérdezte, hogy a sporttelepet is felhasználta területnek tekintették-e?

Austerweil: Igen.

Fenesan főügyész: Miért vették ezt felhasznált területnek, amikor a szerződés pontosan feltüntette, hogy

A délutáni tárgyalás

Ezzel a délelőtti tárgyalás véget ért és délután Ianculescu Octavian mérnököt kellett volna kihallgatni.

A mérnök azonban nem jelent meg a tárgyaláson

és így csak a vizsgálóbíró előtt tett vallomását olvasták fel. Tudomása szerint Suciú az ügyvel kapcsolatban senkitől nem kapott pénzt.

Nistor dr. ügyvéd a vallomásokban mutatkozó ellentmondások tisztázására kérte a bíróságot, hogy hallgassa meg Ianculescut és kérte a tárgyalásra való megidézését.

Azután Bardas Iosif városi főbíró lépett a bíróság elé, s kit mint tanut hallgattak ki. A tanu ama vádpontokra nyújtott felvilágosítást, amelyek szerint

ebbe az ügyben úgy került bale, mint Pilátus a Credoba,

az elnöknek arra a kérdésére, kapott-e tiszteletdíjat, igennel válaszolt annak nagyságára azonban már nem emlékszik.

— Közvetlenül a Gyapjuipartól kapta a tiszteletdíjat? — kérdezte az ügyész.

— Nem, azt hiszem, a mérnöki hivataltól.

Az ügyésznek arra a kérdésére, vajjon azon a tanácsülésen, melyen a kérdéses teleknek a Gyapjuipar részéről való visszavásárlásról volt szó, jelent volt-e Golumba azt válaszolja, nem emlékszik. Az ülés jegyzőkönyvéből megállapítják, hogy ott volt. Az ügyész aztán azt kérdezte, emlékszik-e a javaslat ama részére, amely szerint

a visszavásárlás esetében a Gyapjuipar a telekkel azt tehet, amit akar.

Golumba kijelentette, nem tudja, hogy ez az ügy valamikor per tárgya lesz, mert különben jegyzeteket csinált volna magának.

Az ügyész: Ki volt jogosított önt döntőbíróként kinevezni?

Golumba: A városi tanács.

Az ügyész: Miért írta alá Suciú mérnök a ki nevezést?

Golumba: Ez adminisztrációs kérdés.

Bár adta volna Isten, hogy ne engem, hanem egy jogászt neveztek volna ki döntő bíróként.

Suciú Adrian a hozzá intézett kérdésre, hogy miért javasolta Golumbát döntőbíróként, azt felelte, hogy a tanács egyik tagját javasolta, hogy az a város érdekeit védje.

„ÜGY KERÜLTÉM AZ ÜGYBE, MINT PILÁTUS A CREDOBA...”

Utána sor került Austerweil Rudolf kihallgatására is. Barbat tanácselnök ismertette az ellene felhozott vádakat, majd felolvasta a vizsgálóbíró előtt tett vallomását, amelyet Austerweil fentartott. A be nem épített terület felmérésére vonatkozó kérdések után az elnök arra vonatkozólag intézett kérdést a vádlotthoz,

hogyan folytak az ár megállapítására irányuló tárgyalások?

Austerweil elmondotta, hogy június 10-én Ianculescuval együtt megjelent Suciú volt főmérnök irodájában, ahol azután Ianculescu mérnök előterjesztette a Gyapjuipar árajánlatát.

Elnök: Milyen árat mondott Suciú?

Austerweil: Úgy emlékszem, hogy semmiféle árat nem mondott.

Elnök: Hogyan állapították meg akkor a 400 ezer leies összeget?

Austerweil: Tekintetbe vettük azt az időt, amikor a szerződés lejárt, ezenkívül tudtam azt is, hogy egyik kollegám milyen áron vásárolt azon a környéken telket és ezért

úgy találtam, hogy a 400.000 leies megfelel a realitás értéknek.

a területet irodák, műhelyek, és raktárak építésére kellett használni.

Austerweil: Ezek feltüntetése után ott szerepel még „és a többi”. Minden modern gyárhoz hozzátartozik a sporttelep.

Fenesan főügyész: Hányzorn volt ezzel az ügyvel kapcsolatban a városi mérnöki hivatalban és vett-e oda egyszer egy aktatáskában ötszázezer leit?

Austerweil: Többzör jártam Ianculescu mérnökkel a mérnöki hivatalban, de egyszer sem vitünk oda ötszázezer leies táskát.

Suciú a tehenei részére használta fel a városi parkokból nyert füvet és a városi teherautóval saját céljaira különböző vidéki utakat tétetett.

A tanu hangzott, hogy amikor egyzben a zöld füvet a tehénistállóba szállította, Suciú megtiltotta neki, hogy mégyszer füvet hozzan. Azt is megtiltotta, hogy az általa elrendelt vidéki szállításokat a város utóin végezzék. A tárgyalást folytatják.

DÉLI HIRLAP
automata telefonszáma: 28-10.

Sikertelenek maradtak a japán—orsz tárgyalások

Tokióból jelentik: Togó moszkvai japán nagykövetségnek és Litvinovnak a japán halászhajó jog kérdéséről Moszkvában újból megkezdett tárgyalásai eredménytelenek maradtak. A japán nagykövetség megjegyezte, hogy Japán meg fogja övni halászhajó jogait, mire Litvinov kijelentette, hogy a szovjet vizeken való halászhajó kérdése miatt kitörő fegyveres vizzályt aligha lehet majd lokalizálni.

A császár kihallgatáson fogadta a külügyminisztert és a két véderő minisztert, akikkel a halászhajó joggal kapcsolatos kérdésekről tanácskozott.

Elhatározott dolog Londonban és Párisban a Franco-kormány jogi elismerése

Nyolcszáz ezer emberrel indul meg Franco új offenzívája. A francia ellenzék lehetetlenné akarja tenni a spanyol nemzeti kormány elismerését

Berlin elhidegült Daladierrel szemben

Londonból jelentik: A Reuter iroda jelenti: Illetékes helyen megcáfolják néhány idegen újságnak azt a hírt, hogy a spanyol nemzeti kormány elismerése előtt az angol és francia kormányok utolsó felhívást bocsátanak ki a fegyverszünet megkötésére. Azt hiszik, hogy az elismerés két-három napon belül megtörténik.

Párisi jelentés szerint a Havas ügynökség úgy tudja, hogy a francia kormány a hétvégi minisztertanácsban a Franco kormány elismerését határozza el és követet nevez ki Burgosba. A francia és brit kormányok a spanyol nemzeti kormányt egyidőben ismerik el. Az angol kormány Alba herceget fogja követnek kinevezni.

MÁR CSÜTÖRTÖKÖN BE AKARTÁK JELENTENI A NEMZETI KORMÁNY ELISMERÉSÉT

Párisból jelentik: A Le Matin római tudósítója jelenti: Ismeretes, hogy az angol kormány végleg elhatározta Franco kormányának elismerését és e célból Corbin londoni francia nagykövettel közölték, hogy a külügyi hivatal csütörtökön akarta bejelenteni ezt a tényt, sőt maga Chamberlain miniszterelnök készült arra, hogy a nagyfőnökség bejelentést tegyen, Daladier azon kívánságát fejezte ki, hogy

még egy utolsó kísérletet kíván tenni az el-
lenségességkedések megszüntetésére Spanyolországban,

hogy ilyen módon politikai ellenfelei ne kifogásolhassák Franco kormányának francia részről történő elismerését. Az angol kormány eleget tett Daladier kérésének és a csütörtökre tervezett bejelentést elhalasztotta úgy, hogy Franco kormányának elismerése angol részről a jövő hét első napjaiban fog megtörténni.

DALADIER A KAMARÁVAL KÖZÖLTE A VÁRHATÓ HATÁROZATOT

Párisból jelentik: A délutáni ülésen Herriot elnök a kamarában bejelentette, hogy Forcinal képviselő, a szocialista köztársasági szövetség elnöke sür-

Aláírták a magyar külügyminisztériumban a kommintern ellenes egyezményt

Csáky gróf hangsúlyozta, hogy az egyezmény egyetlen állam ellen sem irányul

Budapestről jelentik: A magyar külügyminisztériumban pénteken délelőtt ünnepélyes formák között írta alá Magyarország a kommintern ellenes egyezményhez való csatlakozásáról szóló jegyzőkönyvet. A külügyminisztériumban valamivel 11 óra előtt egymásután megérkeztek Farmentini olasz ügyvivő, Ermandsdorf budapesti német követ és Matsumia japán ügyvivő. A diplomatákat Csáky István gróf külügyminiszter fogadta és az úgynevezett Sarga-terembe vezette őket, ahol a magyar külügyminisztérium több magasrangú tisztviselője is jelen volt. Rövid eszmecsere után a magyar külügyminiszter és a három külügyi megbízott a nagy tanácssterembe vonultak és itt folyt le a jegyzőkönyv aláírása.

Magyar, olasz, német és japán nyelven négy-négy példányban készült el a jegyzőkönyv. Utána Csáky István gróf mondott beszédet a megjelentekhez. Közölte, hogy örömeire szolgált az, hogy a

magyar kormány nevében az egyezményt aláírhatja. Az egyezmény nemcsak a bolsevistaellenes paktum rendelkezései jelképe, hanem annak az őszinte barátságának is, amelyet Magyarország érez Németország, Olaszország és Japán iránt. Védekezés ez, amely

nem irányul egyetlen állam ellen sem,

hanem ezt kizárólag önvédelemnek lehet tekinteni az ellen, hogy a bolsevizmus befészkelje magát más államok beléletébe. Beszéde végén a magyar külügyminiszter melegen üdvözölte a három nagyhatalom képviselőjét. A beszédre Ermandsdorf válaszolt. Először a német, majd a japán, és az olasz ügyvivő írta alá a jegyzőkönyvet, végül pedig Csáky külügyminiszter látta el azokat kézjeggyel. Az aláírás mintegy fél óra hosszat tartott, azután a külföldi diplomaták elbúcsúztak a külügyminisztériumtól és eltávoztak a külügyminisztérium palotájából.

KOPROL

A legjobb
csokoládé-hajtó

— Amíg olasz és német katonák a nemzeti Spanyolországban vannak, a burgosi kormány jogilag el nem ismerhető.

Ezután Daladier a következő kijelentést tette:

— Hivatkozom a Londonból érkezett értesülésekre és Berard szenátor megbeszéléseire és közlöm, hogy tervem szerint a hétfői minisztertanácsban ajánlani fogom a Franco-kormány jogi elismerését.

MEGKEZDŐDIK A NEMZETIEK ÚJ OFFENZÍVÁJA

Rómából jelentik: A Messagero Spanyolországba küldött tudósítójának jelentése közli, hogy a nemzeti spanyol politikai körök véleménye szerint az új nemzeti támadás már nem késik sokáig, hacsak be nem következik a köztársaságiak teljes összeomlása. Hír szerint a nemzeti csapatok egyszerre indítják meg a támadást Madrid, Valencia és a köztársaságiak kezén levő többi nagyobb városok ellen. Úgy tudják, hogy a támadást már szombaton indítja meg Franco és abban részt vesz 800.000 ember és több, mint 500 repülőgép.

Feloszlatták a magyar „hungaristákat“

A belügyminiszteri indokolás szerint az államrendet akarták felforgatni. A rendőrség megakadályozta két tehergépkocsi-iraknak elvitelét. Új politikai partot akarnak a hungaristák alakítani

Budapestről jelentik: A Magyar Nemzeti Szocialista Párt úgynevezett Hungarista-mozgalmat betiltották. A betiltásról szóló belügyminiszteri rendelet a következő indoklást fűzi a rendelkezéshez:

— A mozgalom vezetőjének és szellemi irányítójának ma is Szállasi örnagyt kell tekinteni, aki az állam és a társadalom törvényes rendjének erőszakos felforgatására irányuló büntetett miatt jogerősen kiszabott büntetés hatálya alatt áll. A rendőrségi nyomozás megállapította, hogy a Hungarista-mozgalom és a nemzeti szocialista párt kebelében egy úgynevezett „fekete front“ nevű szervezkedés folyt, amely titkos alakulatot létesített, amelynek tagjait nem a nevükkel, hanem számokkal jelölték meg és a szervezet célja karhatalmi szolgálat, nyomozási cselekmények foganatosítása és terrorcselekmények elkövetése volt. Megállapította a rendőrség, hogy ez a szervezkedés rengeteg titkos irattal árasztotta el az ország egész területét, ezenkívül titkos előadásokat és összejöveteleket tartottak. A Do-

hány-uccai merénnyel kapcsolatban a nyomozás kiderítette, hogy a kérdéses bűncselekmény megelőzően a tettesek a párt központi helyiségében megjelentek és ott veték magukhoz a kézi gránátokat és úgy mentek el a zsinagóga elé. Mindezek alapján kénytelen elrendelni a belügyminisztérium a már ismeretes határozatát.

A rendőrség pénteken reggel a magyar főváros 127 különböző pontján karhatalommal szállta meg a párthelyiségeket és hatalmas rendőrautókon vitték el a párthelyiségekben talált iratokat és könyveket. Birtokába vette a rendőrség a taglistát és azokat a rejtélyes kulcsokat is, amelyek az álneven nyilvántartott és a kormányrendelet által érintett tagok további névsorának megfejtesére valók. Az Andrássy-úti Hungarista székház előtt már csütörtökön délután

két tehergépkocsi állott meg és a házból rengeteg könyvet és iratokat akartak velük elszállítani

a Hidegkúti-úton lévő párthelyiségbe. Útközben azonban a rendőrök feltartóztatták ezeket az autókat és a központi ügyeltre terelték őket. Az iratokat itt lefoglalták és a teherautókat is ott tartották. A rendőrség a belügyminiszteri rendelkezést a legnagyobb rendben hajtotta végre.

A Pesti Újság jelenti: Rác Vilmos országgyűlési képviselő pénteken délelőtt illetékes ténnyezővel közölte, hogy Hungarista-párt néven új pártot alapít, amely alkotmányos úton és parlamentáris eszközökkel kívánja szolgálni a népi demokrácia gondolatát. Az új párt megalakulását Rác a parlamentben is be akarja jelenteni. Tárgyalások folynak a nyilaspárt képviselő-tagjaival, hogy azok is lépjenek be az új pártba. Maga Rác Kálmán különben szintén a betiltott Hungarista-párt képviselő-tagja.

Tüntetés Varsóban Németország ellen

Varsóból jelentik: A Havas-ügynökség jelenti: Több ezer ember, közöttük néhány száz diák, szomban délután tüntetett a danzigi nemzeti szocialista hatóságoknak a lengyelekkel szemben tanúsított magatartása miatt. A menet végigvonult a főbb utcákon,

majd a német követség elé akart vonulni, de a rendőrség szétszórta a tüntetőket.

Stanislaw Janicky képviselő a seimben tartott beszédében tiltakozott a danzigi lengyeleket ért támadások miatt és felszólította a kormányt, hogy vessen véget a provokációknak.

„Innen ki nem jöttek, amíg meg nem választják a pápát”

A pápaválasztás formáságainak érdekes története. Hogyan élnek és hogyan választanak a Konklávé tagjai?

A Conclave középkori latin szóból, mely „kulcsal zárható helyet” jelent, keletkezett a nemzetközileg használt Konklávé kifejezés, mely alatt a pápaválasztás gyűlést értjük.

A KONKLÁVÉ ÉRDEKES EREDETE.

A pápaválasztásról szóló, 1904-ben készült „alkotmány” szerint a pápa temetése után a Rómában levő bíbornokok csak tíz napig tartoznak várni a külföldi bíbornokok megérkezésére; a tizedik nap elteltével, tehát február 25-én már be kellene vonuini abba a zárt helyiségbe, ahol a választást megejtik. Már dolgozik is néhány száz ács és asztalos, hogy idejére készen legyenek a helyiségek a Vatikánban. Ez az előkészület körülbelül négy millió leibe fog kerülni.

A Konklávé eredete nem közismertes, 1269-ben, amikor IV. Kelemen pápa meghalt, nem Róma, hanem Viterbo volt Szent Péter utódának székhelye. Akkoriban tizenhét bíbornok volt az Egyháznak és ezek nem nagyon siettek a választással, mert amíg nincs pápa, addig nincs a bíbornoknál nagyobb úr az Egyházbán. A népnek azonban nem tetszett a bíbornokok huza-vonása, mert ahol nincs fej, ott fejtelenség van, ennek hátrányait pedig nagyon érezte a nép. Már két éve és kilenc hónapja folyt a bíbornokok huza-vonása, mikor a nép egyszerűen rájuk zárta az ajtókat:

— Innen ki nem jöttek, míg meg nem választják a pápát! És mátlól kezdve a pápa megválasztásáig nem kaptok egyebet, mint kenyereket és vizet!

A bíbornokok azt gondolták, hogy majd csak megújul az a szigorúság a viterboiak és — tovább „amerikáztak” a választással. A népnek azonban segítségére jött Anjou Károly, aki a bezárt bíbornokok feje felett leszedette a ház tetefjét. A „tető nélküli házból” keltezett egyházi levelekben nem is kell keresni a dátumot: ezek 1272-ből valók. Hat hónapig makacsodtak még a bíbornokok, de egy nagy felhőszakadás után, melyben bőrizt aztak, feladták az ellenállást és megválasztották pápává X. Gergelyt.

Az új pápa úgy rendelkezett hogy zárt helyen kell választani a jövőben a pápát és ha a választásnak még nincs eredménye, a negyedik naptól kezdve csak egyszer ékezhethetnek naponként a bíbornokok, a nyolcadik naptól kezdve azonban már kenyérré és vízzé kell szorítani őket.

SZIGORÚ ESKÜ KÖTI A BIBOROSOKAT.

Eleinte az összes bíbornokok egy teremben aludtak a Konklávéban; később tíz-tíz bíbornok aludt egy szobában; ma már minden bíbornoknak külön cellája van, mely három lépés hosszú, két lépés széles...

A Konklávéban minden bíbornok választó és választható, az is, aki esetleg fel van függesztve, vagy ki van közbősítve; azonban a felmentés e súlyos büntetések hatálya alól csak a Konklávé idejére szól. Az állásuktól megfosztott bíbornokok (váltak már ilyenek is) és a méltóságukról a pápa bekegyezésével lemondott bíbornokok nem szavazhatnak és nem tagjai a Konklávéban.

Súlyos betegség, vagy fizikai lehetetlenség esetét kivéve, minden bíbornok tartozik részt venni a Konklávéban és onnan a választás befejezéséig csak akkor lehet kijönnie, ha az orvosok megesküsznek rá, hogy súlyosan beteg és az orvosok esküje után a bíbornokok többsége hozzájárul a betegnek távozásához.

Minden bíbornok két „konklávistát” vihet magával, személyi szolgálattételre. 1903-ban Vaszary, 1914-ben és 1922-ben pedig Csernoch egy papot és egy szakácsot vitt magával. Az olyan bíbornok, aki beteg, a bíbornokok többségének engedélyével három konklávistát is vihet magával. A konklávista lehet pap, de lehet világi is; ha pap, akkor nem lehet prelátus, — csak alacsonyabbrendű egyházi férfit lehet konklávista. Első- és másodfokú rokoni a bíbornok nem vihet magával konklávistának.

A konklávistákat ünnepélyesen feleskették, hogy abból, amit a Konklávéban látnak, vagy hallanak, a pápa engedélye nélkül soha semmit el nem mondanak.

A bíbornokokon és konklávistáikon kívül bezárják a Konklávéba az Apostoli Palota sekrestyését és segédeit, a pápai szertartásmestert és hat segédjét, egy szerzetest, a bíbornokok gyóntatására. két beteggyógyászt, egy sebészt, s egy gyógyszerészt egy, vagy két segéddel.

A mostani választáson körülbelül kétszázhusz embert fognak a Konklávéba bezárni.

A Konklávéba bemenet napján délelőtt a bíbornokok misére mennek a Szent Péter bazilikába, átvonulnak a Vatikánba, a Konklávéba. Előj mennek,

párosával, a konklávisták; azután következnek a szertartásmester egyik papja, a pápai keresztetel kezében, és őt követik a bíbornokok, majd azok a prelátusok, akik kívülről fogják őrizni a Konklávékat. A pápai testőrség zárja be a menetet, mely a *Veni Creator Spiritus* („Jöjj Teremtő Lélek”) éneklése közben a Paolina kápolnába vonul. Itt a bíbornokoknak az oltárnál rövid imát mond, s azután felolvassák a Konklávéra vonatkozó egyházi törvényeket. A dékán rövid beszédben inti a bíbornokokat, hogy a választást lelkiismeretesen és minél kevesebb idővesztéssel végezzék. Ezután a cellákat kisorsolják a bíbornokok között és feleskették a Konklávé tisztviselőit. Beül „a pápai ház előjárója” (egyik bíbornok) őri a Konklávékat, kívül az Egyház Marsallja, — ez utóbbi világi ember, Chigi herceg; az egyetlen világi, aki az Eminenciás címet viseli. A pápai ház előjárója külön esküt tesz, az Egyház Marsalljával együtt, akinek átadják a Konklávé aj-

Mosjoukin, vagy a feledékenység

Miért írok Iván Mosjoukinról hetekkel a halála után? Érthetetlen cselekedet, hiszen már a halálát követő napon megemlékezett róla a világsajtó. Négy héttel a haláleset után nem szokás nekrológot írni. Főképpen pedig pótnekrológot nem.

Miért teszem mégis? Nem tudnám szabatosan megokolni. Talán, mert mindig szerettem az értelmes cselekedeteket. És talán azért is, mert bosszant az emberek feledékenysége. Mindenki elfelejtette Iván Mosjoukint. A filmemberek már évekket a halála előtt elfelejtették. A közönség is elfelejtette — nemcsak az autogramgyűjtők és a sztár-válóper olvasók, hanem az értelmes mozibárátkok is. És elfelejtette a legtöbb nekrológíró is, mint nekrológiaikkal megállapítható. Én nem felejtettem el, csak nagyon sokáig nem jutott eszembe. E kettő nem ugyanaz. Mikor halálhíreit olvastam, akkor éreztem csak igazán, hogy mennyire nem felejtettem el. Néha jötnek szokra emlékezőnk a legjobban, akikre sohasem gondolunk. Körülbelül tíz évig nem gondoltam Iván Mosjoukinra, de ez nem az én hibám volt

★

Lirai úgy tulajdonképpen — és mégsem egészen az. Bizonyos, hogy sokan voltak úgy Mosjoukinnal, mint én. Diák voltam, amikor filmjeivel megismerkedtem. Ritkán és bizalmatlanul mentem moziba a 20-as évek elején. Mosjoukin oldotta fel bizalmatlanságomat. Filmjeit maga rendezte. Lehet, hogy nem volt egyedülálló úttörő, lehet, hogy másoknak is voltak hasonló merész és finom elgondolásaik — számomra mindenesetre az ő munkái bizonyították be, hogy a film is művészet. Ő mutatta meg, hogy nemcsak giccses lehet a vásznon vetíteni, hogy a mozgó fénykép az igazi művész számára csodálatosan hajlékony anyag, melyben mély emberi tartalmakat tud kifejezni. Ősi emberi dolgokat addig legfeljebb csak a kis burleszkben találtam (azóta is nagyra tartom őket), de Mosjoukin volt számomra a film első lírikusa. Stílusátlan játszott, leegyszerűsítve, tisztán, nagy vonalakban. Arca alig mozgott, de ha néha elmosolyodott, vagy megrezgett a szempillája, különös feszültséggel telt meg a levegő. De ez nem az akkor szokásos mozi-feszültség volt; nagyon szép verssorokban találni ilyen feszültséget, két váratlan rim között.

Még jelentékenyebb volt, mint rendező. Nála láttam az első expresszionista jeleneteket. Megélevenítek a gondolatok és a képzetársítások, váratlan arcok és kezek villantak fel, kép-nyelven szólaltak meg elvont fogalmak, mint például a fáradtság vagy a sebeség. Egyik filmjében részegen táncolt. A kocsmá polcain vad táncba fogtak a palackok is egyre fokozódó ütemben, később örvongve követték őket; a széklábak is. Mind születesebb ritmusban keringtek hol váltakozva, hol egymásbakeveredve Mosjoukin lábai, feje, a bútorok, az üvegek. Néhány pillanatig tartott az egész.

taja két külső zárjának kulcsait. Belülről szintén két zárja van az ajtónak, mely csak mind a négy zár kinyitása után nyílik meg. A Marsall a nyakába akasztott piros bársonyáskába teszi a kulcsokat és azután elküldte magát:

— *Exiit omnes!* („Mindnyájan kifelét!”)

A Konklávéhoz nem tartozó főpapok és testőrök a Marsallal együtt távoznak s az ajtónak két zárját belül, két zárját kívül bezárják.

A pápai ház előjárója most három más bíbornok társaságában égő fáklyákkal megvizsgálja a Konklávé minden zugát: nem rejtőzött-e el valamely illetéktelen személy?

A bíbornokok cellái két sorban állnak egymással szemben, úgyhogy folyosón van köztük. Ajtó helyett függöny takarja el minden cella bejáratát s a cellák deszkafala nem ér fel a mennyezetig, hanem csak három méter magas. Akit zavar a hortyogás, vagy hangos sóhajlás, az a Konklávéban nem sokat tud aludni.

A szertartások és a szavazások idejét kivéve a bíbornokok kötelezve vannak arra, hogy egymást celláikban szorgalmasan látogassák.

A Konklávé bezárt ajtaján kinyitható ablakokca van; ezen át a bíbornok beszélgethet azzal, akivel sürgős beszélővalója van, de csak a kívül örökdő prelátusok jelenlétében és csak általuk értett nyelven. A levelezés is meg van engedve, de csak cenzúrával mert arról, hogy mi történik a Konklávéban, beszélni is, írni is tilos. Aki újságot, vagy más időszaki nyomtatványt csempész be a Konklávéba, az kiközösítés alá esik.

Az ajtó mellett van egy fülke; ennek ablakán át adják be az élelmet és az italt a Konklávéba bezárt kétszázhusz ember számára, de még a süteményeket is ellenőrzik, hogy levelet ne csempészhesse nek bennük.

Tekintettel arra, hogy a bíbornokok öreg urak, számukra a Konklávéban az élet nem szórakozás, hanem inkább keserű megpróbáltatás.

Legyünk méltányosak: a közönség nem tehető róla, hogy ilyen feledékeny. Két világrész nagyváltalati úgy árasztják el film-élményekkel, mint a bajbajutott jegybankok hig pénzzel a pénzpiacot. Többnyire nem is rossz, amit adnak, sőt sokszor kitűnő. A film birodalmában ma már nyüzögnek a tehetséges színészek, sőt néhanapján jó rendezők is akadnak. A legtöbb filmet ma már szígyenkező és bosszankodás nélkül lehet végignézni. Nem tagadom, számomra csaknem életszükséglet, hogy időnként moziba menjek. De miért árasztanak el félelmenként vadonatúj „sztárok” seregével? Miért hiszik azt, hogy a személyek gyors kicserélése egyben „haladást” is jelent? Miért akarják elhítenni, hogy az ideji színész játéka, az ideji rendező elgondolása „újabb”, „korszerűbb”, mint a tavalyi? Már kezd felázadni e monstruózus méretű termelői figyelmesség ellen és lehetőleg csak régi színészek és rendezők filmjeit nézem meg. Nem bánom, ha agyonütnek is érte: még sohasem láttam Zarah Leandert. Nem hiszem el, hogy egy művész „meghaladottá” válik, mert újabbat neveztek ki a helyére. Nem hiszem el, hogy igazán termékeny, időálló művészet fejlődhet ki hagyományok nélkül.

Akkor hiszek majd igazán a film jövőjében, ha látom, hogy megbecsüli a multját. Akkor, ha majd nem minden párbeszéd kezdődik így: „Láttad már a legújabb Clark Gablet?”, hanem sűrűn hallani majd ilyeneket is: „Emlékszel arra a Mosjoukin-jelenetre, amit tizennyolc évvel ezelőtt láttunk?”

★

Alapvető hiba ez, melyért személy szerint senki sem felelős. Talán maga a „kor” felelős érte, mint felületesen mondani szokás. Általában mindig a vadonatúj; kedvelik most, még akkor is, ha tulajdonképpen ódon szeméttel takar „hiperaktuális” felszínre. Az úttörőket szinte pillanatok alatt felejtik el fűrésztantók vagy hamisítók kedvéért. De tegyük fel, hogy az utódok sokszor jók, sőt jobbakként, mint az úttörők. Miért kell mingyárt könnyedén és kegyetlenül elfelejteni a „régieket”? Miért kellett elfelejteni például Mosjoukint? Miért nem játszott tovább, utódai között, akik különben nem sokára hasonló sorsra jutnak? Talán egy évvel ezelőtt láttam utóljára egy silány film kétpereces epizódsszerében. Azt játszotta, hogy revolvertől találya meghalt valami hajókabinban, Tragikus látvány volt. Nagyon rosszul játszott. Nem „avulhatott” el annyira, hogy ilyen rosszul játsszék. Súlyosabb történt vele: elhitte a világnak, amit az ráfogott, maga is elhitte, hogy elavult. Tíz év anyagi és művészeti támogatása megtette a hatását. Igazat adott nekik, feladta önmagát. Ugy éreztem akkor, a sivár gyilkossági jelenet után, hogy csakugyan megbíélt Mosjoukint. Halála, mely most valóban bekövetkezett, már nem sokat változtatott a sorsán.

E. Gy.

A bánási bolgárság küldöttsége bejelentette a helytartóságon a bolgároknak a Frontba történő egyetemleges belépését

Telbisz Péter dr. óbessenyői ügyvéd vezetésével és Lebanov Antal dr. vingai ügyvéd, Dragomir Bonu földbirtokos és Telbisz Károly újságíró részvételével a Bánáság bolgár lakosságának megbízásából küldöttség járult Marta Alexandru dr. királyi helytartó elé. A küldöttség előadta, hogy a bánási bolgárság a román királyi kormány és a bolgár nemzetkisebbség vezetői között létrejött megállapodás alapján egyetemlegesen lép a Nemzeti Ujjászületés Arcvonalába. Az a kívánságuk, hogy a Bánáság különböző községeiben lakó bolgárok az Arcvonalon belül egy tagozatban tömörüljenek. A küldöttség a bejelentés mellett kérte, hogy adják meg a hatóságok a bolgároknak a népi szervezkedésre a módot. Telbisz Péter dr. erre vonatkozólag a királyi helytartónak kérvényt adott át, amelyet több száz bolgár intellektuel és gazda irt alá. Marta Alexandru dr. királyi helytartó megelégedésének adott kifejezést a bánási bolgárság elhatározása fölött és kijelentette, a hatóságok a falvakban megfelelő utasítást kapnak, hogy a törvényes keretek között a népi szervezkedést tegyék lehetővé.

A francia sajtó szerint a Balkán-szövetség államai védekeznek a Berlin-római tengely befolyása ellen

Uj adatok a konferencia tárgyalásáról, Románia megmarad régi külpolitikája mellett

Párisból jelentik: A Le Temps napi szemléjében hosszabban foglalkozik a Balkán-konferenciával, amellyel kapcsolatban megállapítja, hogy a miniszterek behatóan foglalkoztak a spanyol kérdéssel, a fasiszta sajtónak Franciaországgal szemben tanúsított ellenséges magatartásával, valamint a Chamberlain miniszterelnök beszéde következtében előállott új helyzettel. A bucu-restii értekezlet véglegesen tisztázta a tagállamoknak ezekben a kérdésekben elfoglalt álláspontját.

A tárgyalások főpontját természetesen a középeurópai kérdések alkották,

Elsősorban pedig az itt történt összeomlás. Csehszlovákia átalakulása után már a második napon felvetődött a kérdés, milyen közvetett, vagy közvetlen kihatással lesz ez az összeomlás a Balkán-szövetség fejlődésére.

Vajon a Balkán-szövetség német behatás következtében és a Drang nach Osten-elv alapján nem gyöngül-e? Ellent tud-e állani ez a szövetség bármilyen hegemoniának?

A legutóbbi bucu-restii értekezlet a legapróbb részletekig foglalkozott ezekkel a kérdésekkel. A hivatalos jelentés csupán arra szorítkozott, hogy kiemelje Gafencu, Markovics, Metaxas, Saracoglu országait érdeklő kérdésekben történt tárgyalásokat és eszmecseréket, valamint, hogy megvizsgálja az általános nemzetközi helyzetet.

A négy miniszter álláspontja ezekben az ügyekben azonos.

A lap tovább foglalkozik a hivatalos közlemény szövegével és azt írja, hogy nem valószínű, miszerint a három napig tartó tárgyalások eredménye csak általános szempontokra szorítkozott

Magyarországon betiltották a nyilas mozgalmat

Budapestről jelentik: A magyar belügyminiszter a mai napon kelt rendeletével betiltotta a Nemzeti Szocialista Magyar Párt Hungarista mozgalom működését. A párt megalapítója és vezetője Szállasi Ferenc ny. őrnagy volt, aki jelenleg 3 éves fogházbüntetését tölti a szegedi Csillagbörtönben. A párt jelenlegi vezetője Hubay Kálmán képviselő. A rendőrség a miniszteri betiltó végzés kézhezvétele után ma délelőtt kivonult a párt Andrassy-ut 60. szám alatti helyiségébe, az ugynevezett „Zöld Ház”-ban, valamint a kerületi helyiségekbe, a táblákat és felirásokat leszedte és a helyiségeket lepecsételte. Ugyanez történt a vidéken is, a vidéki pártközpontokban. Mindenütt lezárták a helyiségeket és a talált iratokat, feljegyzéseket és könyveket lefoglalták.

SCALA! Szombat: 5, 7, 9.15 — vasárnap és hétfőn 3, 5, 7, 9.15 órakor. A szezon legszenzációsabb filmje: SCALA!

HARRY PIEL

Emberek, állatok és szenzációk

minden eddigi filmjét felülmúlja! Impozáns, eddig még nem látott cirkuszjelenetek, stb.

Figyelem!

Szombaton délután 3—5-ig, vasárnap és hétfőn 11—1-ig: KÖZKIVÁNATRA! 13 és 20 leies matiné árakkal

Figyelem!

Hófehérke és a hét törpe

Utolsó alkalom ezt a világsodát megnézni!

ROMÁNIA KÜLPOLITIKÁJA VÁLTOZATLAN

Bucurestiből jelentik: A L'Ordre bucu-restii külön tudósítójának tollából nagy cikket közöl Románia külpolitikájáról. A cikkirő kiemeli Grefore Gafencu külügyminiszternek a most lezajlott Balkán-értekezlet ülésén kifejtett politikai tevékenységét és kiragadja ennek a politikának lényegesebb pontjait. Rámutat arra, hogy a múlt nehézségei és a jelenlegi komoly helyzet ellenére a balkán-népek megértették az egyesülés szükségességét, hogy ezáltal a rendet biztosítsák igazságukat megvédjék. A Balkán-szövetség politikája békepolitika. Bulgária is ráeszmél egyszer, hogy nagy szerep vár rá és remélhető, hogy egy napon megegyezésre jutnak. E célból szükséges a közeledésnek, a kereskedelmi és kulturális kapcsolatoknak az egész Balkánra kiterjedő kimélyítése. Románia külpolitikája változatlan jövőjébe vetett hittel halad a számára kiszabott úton és kizárólag az igazságosság alapján intéz politikáját.

volna. Nyilvánvaló a Német Birodalomnak és Olaszországnak az a törekvése, hogy befolyást gyakoroljanak a kontinensnek ezen a részén is, hogy ezáltal ezeket az országokat is a Róma-Berlin-tengely felé térítse.

A dunai államok védelmiük, valamint politikai és gazdasági függetlenségük megvédése érdekében szükségesnek látták a minél szorosabb együttműködést, hogy ezáltal mentesítsék országukat idegen befolyás alól.

Cseh-Szlovákiában mindazok állampolgárságát felülvizsgálják, akik az 1930-as népszámlálás alkalmával nem vallották magukat cseheknek, szlovákoknak, vagy ruszinoknak

Prágából jelentik: Néhány héttel ezelőtt megjelent az állampolgárságok revíziójáról szóló rendelet, amelynek hatálya a köztársaság egész területére kiterjed. A cseh lapok most részletesen ismertetik a rendeletet, főleg pedig azt, hogy a rendelet révén kiknek az állampolgársága esik revízió alá.

Felülvizsgálják mindazoknak az állampolgársá-

gát, akik 1918 november elseje után adományozták (naturalizáció) révén kapták, továbbá azokat, akik 1938 január elsejéig olyan területen laktak, amelytől a szomszédos országokhoz csatoltak, továbbá azokat, akik 1918 november elseje után házasságkötés révén szereztek állampolgárságot, ezt a házasságot azonban főlították. Felülvizsgálják továbbá mindazoknak az állampolgárságát, akik a fenti személyekkel való kapcsolat révén nyertek állampolgárságot.

A fentiek közül nem kerül felülvizsgálásra azoknak az állampolgársága, akik mint volt magyar állampolgárok az 1926 évi állampolgársági törvény (Lex Dérer) alapján nyertek állampolgárságot, továbbá azok, akik az 1930-as népszámlálás során cseh-szlovák, vagy ruszin nemzetiségűnek vallották magukat és iskolai képzettségük, kulturális kapcsolatuk stb. révén tényleg ezekhez a nemzetiségekhez is számíthatók.

A fentnevezett személyeknek külön erre a célra szóló nyomtatványon kell állampolgárságuk felülvizsgálását kérni az országos hivataltól. Ha az országos hivatal az állampolgárságot ugyan nem erősíti meg, de nem is utasítja el, úgy a kérvényező továbbra is csehszlovák állampolgárnak tekinthető. A felülvizsgálási kérelmet 1939 április 30-ig kell benyújtani, vagy a későbbi időpontban történő válasoknál — ha a házasságkötés állampolgárság megszerzésével is járt — 15 nappal a válasz kimondása után. Azok a személyek, akik a jelzett határidőig nem nyújtják be a szükséges jelentkezési ívet az illetékes hatóságnál, 1939 május elsején elvesztik csehszlovák állampolgárságukat és az erre való igényüket.

Az állampolgársági felülvizsgálásnál az illetékes hivataloknak diszkrecionális joguk van s az állampolgárság elutasítását nem indokolják.

NYAKFÁJDALMAK

Nyakfájdalmat hűlés idézte elő. Semmi sem szünteti meg gyorsabban ezt a bajt, mint egy energikus CARMOL*-os bedörzsölés.

*) Carmol a legjobb bedörzsölőszer megfázás, gripa, reumatikus fájdalmak és láz ellen.

= HIREK =

ELŐFIZETÉSI ÁRAK BELFÖLDÖN

Magasoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félre 400, egész évre 800 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félre 350, egész évre 700 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

Szegények polgármestere

kíván lenni elsősorban — nemcsak a gazdagoké és élőkölöké — Tieran Emil dr., akit a kormány bizalma a lakosság közmelegedésére Temesvár szabad királyi város élére állított. A gazdagok és élőkölök. a tekintélyesek, hatalmasok és magas méltóságokban levők maguktól is boldogulnak és rendelkeznek mindazzal, amire az életben szükségük van. Azonban a szegényebb néposztálynak nem igen viseli gondját semki. Még azokat az uccákat sem sietnek nagyon rendezni, kövezni, világítani, amelyekben — a külső külvárosokban — a szegények laknak. Tieran Emil dr. főpolgármester most sorra látogatja a külteleket és hangoztatja, hogy ott is lesz rendezett, kövezett, éjjeli kivilágított út. De még inkább szívén viseli azoknak a gondját, sorsát, akiknek nincsen megélhetésük, akik munkakeptelenek, törődöttek és betegek. Pedig ezek között sokan vannak, aki valamilyen nemcsak tevékenységükkel, hanem adójukkal is hozzájárultak a város fejlődéséhez, emelkedéséhez, virágzásához. A főpolgármester nem akarja, hogy a város hátlátlanok mutakozzék egykor dolgos és adózó polgárai iránt. Hiszen igaz, hogy a város saját pénztárából havonta nyolcvan leitől negyven lejig terjedő rendszeres segélyben részesít körülbelül öt-száz személyt. Azonban a legmagasabb segélyösszeg is csekély a mai drága világban, hát még a legkisebb. Tieran Emil dr. főpolgármester most sorra személyesen keresi fel a nyomorúságos lakásokban a város segélyezettjeit. Látni akarja, hogyan élnek ezekkel a csekély támogatással. A szándék az, hogy ott, ahol arra valóban szükség van, ezeket a havi segélyeket lehetőleg felemeljék, ha nem is pénzben, esetleg tával, vagy természetbeni élelemadománnyal. Így gondoskodik Tieran Emil dr. főpolgármester egy csoport szegény emberről. És amíg a gazdagok, a jómódban és jó elhelyezkedésben levő polgárok a város vezetése körül szerzett érdemeiről dicseő elismeréssel szólnak, addig a szegények köszönő áldással árasztják el a maguk főpolgármesterét.

— **IDŐJÁRAS:** Változó felhőzet és a hőmérséklet emelkedése várható.

— **A miniszterelnökség közleménye.** Öfelsége, II. Carol király 30 napos szabadságot engedélyezett Miron Cristea dr. pátriárka-miniszterelnöknek, aki február 22-én utazott el a fővárosból. — Özsentsége, Miron Cristea pátriárka-miniszterelnök Rosu meghatalmazott miniszter társaságában megérkezett Cannesbe.

— **Külföldiek is részesülnek a konverzió előnyeiben.** Bucurestiből jelentik: A Semmitőszék ítéletileg kimondotta, hogy a konverzió előnyeiben részesülnek azok a külföldi adósok is, akiknek országával viszonyossági alapon egyezmény létezik.

— **MEGTEKINTHETI A KÖZÖNSÉG A VI-LÁGKIÁLLÍTÁSRA KERÜLŐ SZÖNYEGEKET ÉS BÜTOROKAT.** Bucurestiből jelentik: A propagandaügyi minisztérium felhívja a közönséget, hogy tekintse meg az ONT helyiségében rendezett szőnyeg- és bútorkiállítást. Az itti kiállított tárgyakat a new-yorki nemzetközi világkiállításra fogják kiküldeni.

Február 25
Szombat
Géza, Viktor, Tarsas

1468 február 25-én halt meg Gutenberg János, a nyomtatás feltalálója. A németországi Mainzban született és ott is állította fel első nyomdáját. Az első könyv, amely nyomdájából kikerült, a biblia volt. Gutenberg neve örökélni fog.

1634 február 25-én gyilkolták meg a szudeta-földi Egerben Wallenstein Albrecht Wenzel Eusebius herceget, a harminceves vallásháború híres hadvezérét. Számos győzelmet aratott, azonban később a bécsi császári udvar bizalmatlan lett iránta és sok tisztjét arra bírta, hogy pártoljon el Wallensteinől. Ezek berontottak hálósobájába és megölték. Elkobzott birtokait gyilkosai között osztották szét.

— **Döntött a Tábla az Izvoeanu-féle valutaispolási ügyben.** Iasiból jelentik: A iassii ítélőtábla tegnap hirdetett ítéletet az Izvoeanu fivérek ügyében, akik a törvényszék ítélete ellen fellebbezéssel éltek. A tábla Carol Izvoeanu 1 évi börtönrre, 2 millió lei pénzbírságra és a megtalált idegen pénzek és devizák elkobzására ítélt. Iancu Izvoeanu 3 hónapi fogházra ítélte, a többi vádlottak fellebbezésének pedig helyt adott a tábla.

— **A ZSIDÓ VALLÁSI KÉRDÉSEKET TANULMÁNYOZZA A KULTUSZMINISZTERIUM.** Bucurestiből jelentik: Zenovie Patriseanu tábornok a kultuszminisztérium igazgatója megbízást kapott, hogy a zsidó vallásra vonatkozó kérdéseket tanulmányozza és arról jelentést tegyen. A megbízás kiterjed a különböző vallási szekták és egyházi társulatok kérdéseinek tanulmányozására.

— **Nyolcvankétéves a világ főcserkésze.** Londonból jelentik: Lord Boden Poowel, a világ főcserkésze tegnap ünnepelte 82. születésnapját Nairobiban, Kenya fővárosában. A lord és felesége lakásának erkélyéről szemlét tartott a cserkész fiúk és leányok felett, majd végig nézte elvonulásukat. Ugyancsak tegnap ünnepelte meg 50-ik születésnapját Lady Baden Poowel.

— **Érdekes tudományos kísérlet.** Rómából jelentik: Antonio Morosini olasz tudós kitűnő eredményeket ért el állatokkal folytatott kísérletezései közben a nemek előre történő megállapításával kapcsolatban. A kísérletekre kísérlet állatoknak különleges étrendet irt elő a párosodás előtt.

— **Szörnyszülötnek adott életet.** Bucurestiből jelentik: A Seara című lap eraiovai tudósítójának jelentése szerint Stoican Ioana eraiovai asszony szörnyszülötnek adott életet. A gyermeknek teljesen hiányzott a felső aika és ehelyett rinocerens szája, ezenkívül pedig mindkét kezén és jobb lábán hat-hat ujjja volt. A szörnyszülött hat órával világra jötte után meghalt.

— **A GYULAFEHÉRVÁRI ÜNNEPSÉGEK MŰSORA.** Február 27-én Gyulafehérváron nagy nemzeti ünnepséget rendeznek, az alkotmány életbe léptetésének egy éves évfordulóján. A nagyarányú ünnepségek műsora a következő: Délelőtt 10-kor istentisztelet, úgy a görög keleti koronázó székesegyházban, mint a görög kat. esperesi templomban, a két román egyház érsekeinek jelenlétében. Istentisztelet után a felvonuló menetek a Mihai Viteazul főtéren, a város háza palotája előtt találkoznak. A gyűlés megnyitását pontosan 11 órára tűzték ki. Beszédet mondanak: Nicolae, Erdély görög keleti és Alexandru, Erdély görög katolikus érseke, Papp Danila tábornok, királyi helytartó, a görög keleti és görög katolikus papság egy-egy képviselője, az értelmiség, az iparosság és a földművesek képviselői. A gyűlés, a melyen Erdély, Bánág, a Körösvidék és Maramaros megyéinek küldöttségei teljes számban vesznek részt, egy órákor ér véget.

— **Érdekes képiállítás Bucurestiben.** Bucurestiből jelentik: A műgyetem disztermében vasárnap, február 26-án Öfelsége, II. Carol király vednöksége mellett nyitják meg Carol Pop de Satmar (1811—1888) neves festőművész műveinek kiállítását. A festő a román nemzet multjából készített kiváló történelmi tárgyú festményeket.

— **A Gyárvárosi Római Katolikus Ifjúsági Egylet közgyűlése vasárnap, e hó 26-án, délelőtt 11 órákor lesz a Tigrului-ucca 7. szám alatti egyleti helyiségében, a következő tárgysorozattal: Elnöki megnyitó, zárszámadás és költségvetés előterjesztése, igazgató, könyvtáros, titkár jelentése, vezetőség választása, esetleges indítványok.**

— **Második nemzetközi táncverseny és a nemzeti tánc nagyünnep Brüsszelben.** Ezidén, április 30 és május 14-ike között rendezi meg a belga főváros a második nagy nemzetközi táncversenyt és ennek keretén belül a nemzeti táncok ünnepét is. A verseny, valamint a bemutatók keretén belül egyéni és csoport táncversenyek, illetve balettszámok vonulnak fel, nemkülönben külön csoport áll az exotikus, valamint modern táncok rendelkezésére is. A versenyek nemzetközi zsüri előtt bonyolodnak le és mivel a feliratkozási feltételek az egyes csoportok szerint váltakoznak, az érdeklődők közelebbi felvilágosítás végett forduljanak a temesvári belga konzulátushoz (Timisoara III. Bulev. Mihai Viteazul 17).

— **A modern élet problémái összefoglaló cím alatt Török László nagyváradi hitszónok beszél március elsejétől ötödikéig minden este fél nyolc órákor a józsefvárosi plébánia templomban.**

— **Növendékhangverseny.** Andrei Erzsébet zenetanárnő március 5-én, vasárnap délután 5 órai kezdettel növendék hangversenyt rendez a Banatia nagyertermében.

— **Hivatalos mérlegelőket neveztek ki.** Bucurestiből jelentik: A nemzetgazdasági minisztérium kimutatást állított össze 148 személyről, akiket a letett vizsga alapján hivatalos mérlegelőkként ismertek el.

— **Házzsámotablák átvétele.** A városi mérnökség felhívja mindazokat a háztulajdonosokat és telekbirtokosokat, akik az új házzsámotablák árát már megfizették, de a táblát még nem kapták meg, hogy március 5-ig jelentkezzenek a mérnöki hivatal földmérési osztályában. Az ingatlan tulajdonosok vigyék magukkal a házzsámotablák árának lefizetését igazoló nyugtát is.

— **Unitáriusok összejövedele.** Az unitárius egyházközség hölgybizottsága és az ifjúság ma, szombaton este a józsefvárosi piactéren levő Wagner-féle vendéglőben tea-vacsorát rendez. Erre hivatalosak az unitárius egyházközség tagjai, azok ismerősei és barátai. A jövedelmet a templomépítési alap gyarapítására fordítják.

— **A Temesvári Háztulajdonosok Egyesületének közgyűlése vasárnap, e hó 26-án délelőtt tíz órákor lesz a Lloyd Társulat nagyertermében.**

— **SZERVEZETBE TÖMÖRÜLNEK A ROMÁNIAI GYÓGYFÜRDŐK.** Néhány héttel ezelőtt dr. Marius Sturza egyetemi tanár, Szóvata fürdő igazgató-főorvosa akciót indított a romániai gyógyfürdő és üdülőttelep tulajdonosok szervezetbe tömörítése érdekében, hogy ezáltal érdekeiket hatékonyabb módon megvédelmezhesse. A nagy szaktekintélynek örvendő professzor az ország valamennyi gyógyfürdő- és üdülőttelep tulajdonosához, valamint az illetékes egészségügyi szervekhez meghívót küldött, akiket a szervezet megalakítása céljából értekezletre hívott egybe. Marius Sturza dr. kezdeményezése várakozáson felüli sikert ért el, amennyiben az alakuló gyűlésre az egészségügyi minisztérium és a Nemzeti Turisztikai Hivatal megbízottján kívül 26 fürdőállomás tulajdonosa jelentette be megjelenését. Az alakuló közgyűlés március 5-én, vasárnap délelőtt 9 órákor ül össze a brassói városban nagyertermében. A gyűlésen azok a gyógyfürdő és üdülőttelep tulajdonosok, vagy ezeknek képviselői is résztvehetnek, akik eddig még nem jelentették be csatlakozásukat. Az alakuló gyűlés tárgysorozata a következő pontokból áll: 1. A gyűlés megnyitása, a hatóságok kiküldöttsége üdvözlése. 2. Dr. Marius Sturza tanár előadása a gyógyfürdő és üdülőttelep tulajdonosok tömörülésének szükségességéről. 3. D. Ghermani mérnök előadása a gyógyfürdők és üdülőttelepek pénzügyi nehézségeiről. 4. A vasuti és egyéb utazások feltételeinek, valamint a fürdőkre szóló utlevek, és vizum szerzésének megkönnyítése. 5. A fürdőhelyek közös propagandájának megszervezése. 6. A szervezet alapszabályainak bemutatása és megszavazása. 7. Esetleges indítványok.

— **Kárpátukrán gazdasági tárgyalások Berlinben.** Prágából jelentik: Révai kárpátukrán miniszter a jövő hét elején Berlinbe utazik, ahol kedden és szerdán megbeszélést folytat gazdasági kérdésekről.

— **HÁROM KIVÉGZES NÉMETORSZÁGBAN.** Berlinből jelentik: A népbíróság ismét három személyt ítélt halálra hazaárulás miatt és ezeket pénteken reggel lefejezték. Az ezévből kivégzettek száma beleértve a gyilkosokat és útonállókat 23-ra emelkedett.

Minden este

fél 8 órákor március 1-től 5-ig
Török László beszél a józsefvárosi plébánia templomban

Modern életproblémák

cimen

— Felbontották XI. Pius pápa végrendeletét. Vatikánvárosból jelentik: Ma bontották fel XI. Pius pápa végrendeletét. Az elhunyt Szent-Atya a Szentszékre, tehát utódjára hagyta mindazt a vagyont, amelyet ajándékok vagy hagyományok alapján szerzett. Személyes vagyonából a pápa családtagjainak és személyzetének létesített hagyományokat, míg vagyona egy jó részét jótékonycélra hagyta.

— Bővül az ország vasúti hálózata. Bucurestiből jelentik: A CFR vezérigazgatósága a vasúti hálózat modernizálása céljából nagyszabású tervet dolgozott ki. A vezérigazgatóság hozzájárult a Câmnia—Brassó között vonalon kettős vágány lefektetéséhez. Az előmunkálatokat nagyrészt már befejezték. Ugyancsak megkezdődik a Buzău—Mărăsești, Adjud—Veresti, București—Fetești, București—Pitești, Pitești—Pitra Olt között lefektetett vasútvonalakat. A Prahova völgyében. Posadanánál és Valea Larganál új állomást építenek.

— Ismert erzsébetvárosi család gyászja. Idősebb Hladik Sándorné, született Besch Katalin, 60 éves korában, az erzsébetvárosi Mühle Vilmos-ucca 2. szám alatti lakásán meghalt. Temetése ma, szombaton délután félötkor megy végbe az erzsébetvárosi temető kápolnájából. Halálát evánszolvák férje, idősebb Hladik Sándor, gyermekei: Hladik János, May Mihályné, született Hladik Margit, Hladik Erzsébet és ifjabb Hladik Sándor, két menyje, veje, három unokája és nagyszámú rokonság. Az ennesztelő szentmisét hétfőn reggel negyed nyolckor tartják az erzsébetvárosi plébániatemplomban.

(—) Halálozások. Meghaltak: Strantura Mária született Kabai hatvankilenc éves, May Margit született Müller nyolcvanhat éves, Ciopasiu Zachiu tíz éves tanuló, Szabó György hetvenöt éves mezőgazdasági munkás, Lucaciu Aurel egy hónapos.

(—) Temetés. Dittrich József nyugalmazott telekkönyvvezető temetése ma, szombaton délután öt órakor megy végbe az erzsébetvárosi temető kápolnájából.

(—) Rendcsinálás emberhalállal. Jezvin községben 1937. május 20-án, az országos vásár alkalmával Alexin Ioan, ennek apja, Frujina Costea és több rokonuk a laicönnyán mulatott. A mulatózókkal összeverekedtek több más falubelivel és mivel a községi rendőr képtelen volt rendet teremteni köztük, a csendőroket hívta. Tone Marin csendőrmester elvette Frujina botját és azzal Alexint úgy tarkón vágta, hogy az meghalt. A törvényszék Tone Marinét másfél évi fogságra ítélte.

(—) Születések. Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Gergen Margit Karin, Cioca Cornel, Lenhardt Károly.

(—) U. Éggy Ghyssa nagyszerű táncestélye Aradon. U. Éggy Ghyssa, az országviszonylatokban is neves klasszikus táncosnő és mozgásművészeti tanárnő, aki több ízben adott önálló estélyt Temesvárott is, csütörtökön este az aradi színházban nagyszabású táncestély keretében lépett a közönség elé. U. Éggy Ghyssa fellépte valóságos művészi esemény volt. A színházat zsúfolásig megtöltő közönség lelkesen ünnepelte a valóban kivételes tehetséggel asszonyt, aki mozdulatainak finomságával, rendkívül fejlett ritmusérzékével, fölületes technikájával és kifejező erejével tökéletessé és teljessé tette a táncot, mint önálló művészetet. Gazdag műsorában váltakozott a komoly elmélyülés, drámai erő és derűs humor. Minden táncszámában más és más egyéniséget adott. Pazar ruhái, amelyek Bécsben készültek, stílusosak voltak, ugyan úgy a táncok kísérezője is. Az egyik nagyon hatásos kompozícióhoz a muzsikát Cornea Alma ismert temesvári zeneszerző írta. A zongorakíséretet Freund Leó, a neves temesvári zongoravirtuóz látta el a tőle megszokott felkészültséggel. Az aradi sajtó a legmelegebben írt U. Éggy Ghyssa estélyéről. A művészasszony már eddig több erdélyi városból és Bucurestiből is kapott meghívást, hogy bemutassa táncművészetét.

Mozzi

M Ű S O R :

SZOMBAT, FEBRUR 25.

APOLLÓ: Az álarcos ember (angol film) II. rész.

ATLANTIC (Erzsébetvárosy): A véres gyönyöök (angol film), Kalózkisasszony (német film).

CAPITOL: Új világ hajnalán (angol film).

RIVOLI: A vakmerő (német film).

SCALA: Emberek, állatok szennázóik (német film).

KÜLÖNVONAT BUDAPESTRE!

Utlevél nélkül 1939. március 9—15-ig! Csak fényképes személyazonossági igazolvánnyal, Részvételi díj 1490 lei

Jelentkezések a

WAGONS-LITS/COOK
menetjegyirodában, TEMESVÁR, I. Bul. Regele Ferdinand. (Bánati Bankgyvesület-palota)
Telefon: 38—04.

A hétfői nemzeti ünnepen általános munkaszünet lesz

A hétfői nemzeti ünnep alkalmából fellobozózzák a várost és a városi kertészet utasítást kapott a középületeknek örökzölddel való feldíszítésére.

Valamennyi templomban hétfőn délelőtt 11 órakor istentiszteletet tartanak.

A város görög keleti vallású tisztviselői Table Nicolae dr. főjegyző vezetésével a józsefvárosi román templomba, a görög katolikus tisztviselők Babos Simion dr. ügyész vezetésével a gyárvárosi görög katolikus templomba, a római katolikus tisztviselők Warth Péter dr. alpolgármester vezetésével a püspöki székesegyházba és a szerb tisztviselők Konstantinovic János főszámvéző vezetésével a szerb püspöki székesegyházba mennek. Az izraelita hitközség templomában az ünnepélyes istentisztelet délelőtt 11 órakor lesz. Minden más vallású városi tisztviselő köteles a saját templomában rendezendő istentiszteleten megjelenni. Tieran Emil dr. főpolgármester

Gyulafehérvárra utazik, hogy ott résztvegyen a nagyszabású országos ünnepségen.

A temesvári munkügyi felügyelőség értesítette a kereskedelmi és iparkamarát a január 27-iki ünnepre vonatkozó munkaszüneti rendelkezésekről.

Eszerint hétfőn általános munkaszünet kötelező.

Az üzletek és kereskedések kötelesek zárva tartani és az ipari vállalatokban, üzemekben, irodákban szünetel a munka. Kivételt képeznek azok az ipari vállalatok, amelyek állandóan tűz alatt lévő kazánnal dolgoznak, de itt is csak a tüzelésnél foglalkoztatott munkásoknak szabad dolgozniuk. A borbélyok hétfőn szintén zárva tartanak, de viszont vasárnap déli tizenkét óráig nyitva tarthatnak. A mészárosok, hentesek, tejcsarnokok és piaci árusok hétfőn délelőtt tíz óráig tartanak nyitva, illetve adhatnak el.

(—) Karánsebesi orvos öngyilkossága. Karánsebesen tegnap reggel Ernst Gyula dr. orvos, miután előbb nagyobb mennyiségű morfininjekciót adott önmagának, revolverrel öngyilkosságát követett el és mire tettét észrevették, halott volt. Ernst Gyula dr. 1913-ban telepedett meg Karánsebesen, a háború alatt katonai szolgálatot teljesített, a háború után pedig újból folytatta gyakorlatát. Három levelet hagyott hátra, egyet az ügyvétségnak, egyet a rendőrségnek és egyet Budapesten élő két unokahúgának, akik egyedüli rokonai voltak. Végrendeletében százezer leit hagyott a zsidó szentegyletnek azzal, hogy a temetése egyszerű és prédikáció nélküli legyen, temessék a temető fala mellé és ne tegyenek sírkövet a sírjára. Kintlevő orvosi tiszteletdíjait a karánsebesi zsidó nőegylet és a Vörös Kereszt egyesületre hagyta.

Csillagászati számok

Sir John Simon angol pénzügyminiszter az alsház legutóbbi ülésén az angol fegyverkezési költségekről beszámolva kijelentette, hogy azok 1940. januárjáig egy milliárd és 113 millió fontra fognak emelkedni. Számokban kifejezve így fest a sor: 1,113,000,000 font. Hogy mennyit tesz ki ez az összeg leiben, azt már meg sem kíséreljük leírni. Voltak azonban, akik kiszámították, hogy Anglia ezek szerint minden öt napon egy milliárd leinek megfelelő összeget fog kiadni fegyverkezésre. Ebben az összegben nincsenek benne a polgári légvédelem fejlesztésére szükséges költségek. Franciaország is megtesz a maga részéről minden lehetőt: minden kilenc napon fél milliárd leit költ fegyverkezésre. Más államokra vonatkozólag nem állanak e pillanatban pontos adatok rendelkezésre, de Amerika, Németország, Itália, Japán és a többi állam is mindent lehetőt megtesz, hogy le ne maradjon a versenyben. Vajon mennyi lehet az egész világ összes hadügyi kiadásainak végösszege? Kiszámíthatatlan. Egy bizonyos: unokáink unokái is viselni fogják még ennek a borzalmas költségesnek terheit. Egy közgazdasági lap megjósolja, hogy még száz év múlva is érezni fogja a mostani hadikészülődésekből támadó nyersanyaghiányt az utókor. A halásznak mondott utókor, amely ez alkalommal bizonyára nem lesz hálás, sőt valószínűleg mérsékelt tisztelettel fog emlékezni ezekre az apáira. Mennyi jót, mennyi szépet lehetett volna alkotni azon a pénzen, annak az irtózatossá erőfeszítésnek árán, amelyet felemésztenek a fegyverek. A kultúra és civilizáció minden ígérete hull füstbe, hamuba épp most, egy sohasem sejtett fejlődés csúcspóján. Epp most, mikor már a sztratoszférát is áttörhén a tudomány és művelődés csodálatos épülete, érkezik számunkra ez a gonosz rojtás. És nem kapjuk meg a feleletet, hogy miért fegyverkezni az élet ellen, amikor már mindent legyőzött a tudomány és urai lehetnének a természetnek? Es napról-napra növekednek ezek az irtózatoss számok, amelyek csillagok magasságára helyett lesodornak bea-
nunket a pusztulás mélyébe

(—) A Patronázs-egyesület közgyűlése. A gondozatlan és a szülői nevelést nélkülöző kis-korúak támogatására alakult Patronázs-egyesület március 18-án, délután öt órakor tartja évi rendes közgyűlést a kormányzati épület második emeletének 71. számú szobájában. A közgyűlésen ismertetik az egyesület mult évi működését, ezenkívül megvitadják az egyesületi jövődelem fokozásának lehetőségeit. Abban az esetben, ha a közgyűlés nem lenne határozatképes, azt a megjelentek számára való tekintet nélkül, március 25-én tartják meg.

(—) Bogdan Anton dr. volt prefektus és ne-jének ezüstlakodalma. Bogdan Anton dr., Temes megye volt prefektusa és felesége, született Stanciu Elena, ma ünneplik meg házasságkötésük huszonötödik évfordulóját. Szűk családi körben ülik meg az ezüstlakodalmat, amelyhez azonban a barátok és tisztelők hosszú sorának szerezsekívánatai szívből csatlakoznak. Bogdan Anton két ízben volt Temes megye közbizsülésben álló prefektusa, felesége pedig a jótékony-sági mozgalmakban mindig első helyen kért részt a munkából, de mint kiváló tollú író is, értékes működést fejtett ki.

(—) Delmár Gyula halála. Delmár Gyula, a Temesvár-belvárosi izraelita hitközségnek köze húsz éven át volt pénztárosa, 72 éves korában meghalt. Kötelességtudó, szorgalmas hivatalnok volt, aki a zsidó jóléti akciókban és a nőegyletek munkájában is mindig tevékeny részt vett. Egyetlen fia, Delmár Dezső dr. zongoratanál gyászolja, aki jelenleg Hollywoodban él. A temetés vasárnap délelőtt tíz órakor megy végbe az izraelita temető halotti csarnokából.

— Bányaszerencsétlenség Franciaországban. Párisból jelentik: A Montceau les Minés helységben lévő bányában borzalmas szerencsétlenség történt. Robbanás következtében 12 munkás életét vesztette, míg 14 bányász súlyosan megsebesült.

(—) Adományok. A volt tanítónő részére tegnap a következő újabb adományok érkeztek a Déli Hírlap kiadóhivatalába: B. Gy. 500 lei, Szent Antal nevében 50 lei. Az adományokat rendeltetési helyére juttatjuk.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJEI SZOLGÁLTATA:

Szombaton, február 25-én a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben a 10 Mai utcában levő Blumberg gyógyszerár.

A II. kerületben a Maresal Joffre utcában levő Schul gyógyszerár.

A III. kerületben a Carol uton levő Keller gyógyszerár.

A IV. kerületben a Bratianu utcában levő Diana gyógyszerár.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerár és Ujkisodán Panajoth Ernő gyógyszerár állandó éjszakai szolgálatot tart.

KÖZGAZDASÁG

A maximális árak betartására hívja fel a kereskedelmi felügyelő a temesvári és vidéki kereskedőket

Ilincea Iuliu kereskedelmi felügyelő, a temesi királyi helytartóság területén működő kereskedelmi felügyelőség vezetője, élénk figyelemmel kíséri a törvényesen megállapított maximális árak betartását. Az utóbbi időben azt tapasztalta, hogy

a kereskedők egy része a maximális árakat nem tartja be

és ezért ezután is figyelmezteti a kereskedőket, hogy a tisztességtelen verseny üldözéséről szóló törvény rendelkezése értelmében megbírságot kell fizetniük a maximális árakat elhanyagoló kereskedőknek. Vonatkozik ez többek között az egyik leg-

fontosabb közszükségleti cikk, a petróleum ára is. A múlt év június havában megjelent rendelet nemcsak a városokban, hanem

a falvakban is megállapította a petróleumra az ármaximálást.

A vidéki lakosság érdekeinek védelmében Ilincea Iuliu felügyelő bekérte minden megyéből a hivatalos árra vonatkozó kimutatást és ennek alapján ellenőrző körutja során módjában áll meggyőződni, hogy a falusi kereskedő is betartja-e a petróleum megállapított árát. A kihágást elkövetőket szigorúan megbüntetik.

Körrendeletben szabályozta a jegybank a szabad devizák forgalmát

Határidős üzletek korlátozása. 30 napon belüli utólagos bejelentés az áru-export devizák értékesítésénél

A Banca Nationala körlevélben adott részletes utasítást a bankoknak a szabadforgalomnak átengedett devizák tárgyában. Ezek a jövőben csak az exportöröktől és a korlátozott hitelű bankoktól szerezhetők be, de ez utóbbiak tartoznak a korlátlan hitelű bankokat megbízni, hogy számlájukra a devizát értékesítsék és felelnek az export valódiságáért, kötelesek a deviza származását feltüntetni.

A korlátlan hitelű bankok egymás közt szabadforgalmi devizát nem engedhetnek át. A Banca Nationala borderoujának bemutatásától számított 30 napon belül tartoznak az exportdevizát értékesíteni, ellenkező esetben az értékesítés joga csakis a Banca Nationalát illeti meg. Az eladást utólag kell igazolni, még pedig az eladástól számított 30 napon be-

lül, ha az eladás Európába és 60 belül, ha Európán kívül történt.

A körlevél ezután ismerteti a minisztertanácsi napló azon pontjait, amelyek esetében a devizák csak előzetes engedéllyel értékesíthetők. A bankok a különböző devizákat — az ügyfél számlájára is — arbitrálnhatják és három hónapos határidőüzleteket köthetnek. A február 20-án a bankok birtokában levő készlet 30 napon belül értékesítendő és ennek igazolása újabb 30, illetve 60 napon belül teljesítendő a Banca Nationalával szemben. Határidős devizaműveletek csak tényleg lebonyolított export készletekből köthetők. A határidős üzletek stornirozása esetén az exportdeviza csak a jegybank által értékesíthető.

Módosították egyes áruk forgalmi adó középértékét

Az új középárak e héten életbeléptek

A Monitorul Oficial február 22-iki száma miniszteri rendeletet tartalmaz, amely a forgalmi adó kiszámításánál alkalmazott egységes középérték tarifa egyes tételeit módosította. A vámtételek szerint haladva, a módosítások a következők:

600. tétel, nadrágtartók, harisnyakötők, hevederek bármely anyagból, de selyemtartalom nélkül, egy kg 2200 lei.

601. tétel ugyanazok selyemanyagból, vagy részbeni selyemtartalommal, 2800 lei.

767. papír és kromókarton a grafikai ipar számára, 100 kilogrammonként 3800 lei.

819. kötött, szövött anyagok, szalagárúk: a/ bármely textilanyagból készült fonalból, ruházatra — selymen kívül — 100 kilogrammonként 73.800 lei, b/ ugyanaz selyemből, vagy selyem-talmú fonalból 102.100 lei.

829. Borító lapok a/ autómobilok és kerékpárok, kerékpár külső gumik 100 kilogrammonként 18.000 lei.

935. Háztartási cikkek, villák, kanalak és más edények, fayencéből a/ fehér- vagy egyszínű, domborzattal is, 100 kilogrammonként 2900 lei.

1055. Petróleum, fa vagy szén desztillálásából előálló termékek: c/ carbolinium 100 kilo-

grammonként 3400 lei.

1276. Szigetelőcsövek, villanyvezeték-védők: d/ vasból vagy acélból, zománcozva, kartonnal, vagy anélkül, 100 kilogrammonként 4080 lei.

1562. Ammóniak a/ oldat 100 kilogrammonként 3000 lei.

1621. Szalmiáksó: a/ kristályporban 100 kg 1610 lei, b/ szublimát 3225 lei.

380. Tölgy- és cserhéb b/ örölve 100 kg 200 lei.

753. Bőröndbéléésre való papír, könyvkötő karton, egy alapszínnel, szinezve is, porcellán-papír, márvány- vagy bőrpapír moaré papír 100 kg 7500 lei.

1245. Mérészközök más anyagokkal kombinálva is e/ automatamérlegek és félautomaták, valamint alkatrészei: II. 50 kilogrammon felül 100 kg 25.000 lei.

1261. Ezen tétel szerint illetheztek a kőtörőgépek mozdonyainak kompresszorai: a/ 10.000 kg felül 100 kg 5000 lei, b/ 2500—10.000 kg 6000 lei, c/ 2500 kg alul 10.000 lei.

1289. Áruszállításra alkalmas benzín-, villamos-, vagy általában nem állati erővel hajtott társzekerek, 100 kg 13.000 lei.

Az új középértékek február 22-én léptek életbe.

= PALESZTINA A BÁNSÁGBÓL VÁSÁROL VAJAT ÉS TEJTERMÉKEKET. A palesztinai román kereskedelmi megbízott megkeresést intézett a bánási tejszövetkezetekhez, amelynek figyelmét felhívta a palesztinai vajexport lehetőségeire. Tudvalevőleg Palesztina évente 250 ezer font sterling értékű vajot fogyaszt, amelyet Ausztráliából és Litvániaiból importál. Az export rentabilitására jellemző, hogy például a litván vajért tonnánként 90—100 fontot fizetnek, a vám tonnánként 20 font sterlinget tesz ki. A teljes palesztinai fogyasztásnak a Bánáság könnyen fedezhető 20—25 százalékat, miáltal 50—60 ezer font sterling jövedelemhez jutna. A romániai vajexportot megkönnyíti a földrajzi közelség is. Egyébként a bánási vaj térhódítására az első lépés már meg is történt, amennyiben a „Centru” temesvári szövetkezet február 7-én egy vagon pasztőrizált vajot küldött próbaképpen Palesztinába és a vaj minőségével az importőr tökéletesen meg van elégedve. Növekszik az érdeklődés a bánási vaj iránt Egyiptom részéről is.

= ÖTEZER MUNKÁS A VAJDAHUNYADI ACÉL- ÉS HENGERMŰVEKNEL. Ez év végéig befejezik vajdahunyadi új acél- és hengerművek építését. Az új gyár a mai 2500 munkással szemben mintegy 5000 munkást foglalkoztat, mivel a mai két olvasztó helyett négy olvasztóval szándékoznak dolgozni. Ma az erdőokban, a szelénél, 3000 munkás dolgozik, ez a létszám is meg fog kétszereződni, ami természetesen úgy az ipari, mint a kereskedelmi életet fokozni fogja.

= Románia gazdasági törekvéseiről ír a Financial Times. Londonból jelentik: A Financial Times cikksorozatát közöl Romániáról és legutóbb az ország exportjáról írva megállapítja, hogy az export megszervezése az új gazdasági rendszer elvei alapján történik. A lap közli Mitita Constantinescu nyilatkozatát Románia külföldi adósságairól és megemlíti azt a kívánságot, hogy Románia fenn akarja tartani hitelét a határokon túl és e cél érdekében nagy áldozatokra is hajlandó.

Árfolyamok, gabonaárak

PÉNTEK, FEBRUÁR 24.

A hivatalos devizaárfolyamok a következők: (az első szám a vétel, a másik az eladást jelenti). Hollandár 140.07—142.14, francia frank 3.59—3.80, landi forint 76.18—77.28, belgas 23.67—24.01, angol font 665.45—676.89, olasz lira 7.172—7.172, cseh korona 4.70—4.80, svájci frank 31.74—32.22. Ezekben az árfolyamokban a devizafelár is befoglalatik. Dinár 2.89—3.05, pengő 25 és 26.60—27, német márka 38—39, feár nélkül.

A bánási gabonapiacra a buza irányzata esendes és a tengeri irányzata lanya. Megfelelő kereslet hiányában a piac üzletlenn. A piaci árak a következők: temesi buza 410, torontáli buza 420, tengeri 325, korpa 300, zab 430, takarmányárpa 330, tavaszi árpa 380, muharmag 330, napraforgómag 370, tökmag 710, kismalmi liszt a 30/70-es beosztásból 740, nagymalmi liszt 750 lei százkilónként.

Az exportból eredő, szabadforgalomba hozható devizakvóták árfolyamai szilárdabbak. Bucurestiben tegnap délig a következő árfolyamok alakultak ki: Palesztinai font, 30 százalékos szabadkvóta 1800—1840, angol font, 30 százalékos szabadkvóta 1780—1790, angol font, 20 százalékos kvóta 1440—1450, angol font, 40 százalékos kvóta 1115—1120, holland forint, 30 százalékos szabadkvóta 202—204, dollár, 30 százalékos szabadkvóta 380—385, svájci frank, 30 százalékos kvóta 85—87, francia frank, 30 százalékos szabadkvóta 10.17, belgas (kliring) 62, belgas, 15 százalékos 64, svédkorona, 30 százalékos kvóta 94.

(=) A temesi cégbizottság működése. Az új cégek működési engedélyt megadni hivatott temesi bizottság, amely a kereskedelmi és iparkamara palotájában tartja üléseit, a jövő héten valószínűleg ismét több cégjegyzési kérvényre felelt dönt. Az elintézt aradi kérvények után ezuttal már temesvári cégek működési engedélynek megadására kerül a sor.

= PIACI ÁRAK TEMESVÁRÓT tegnap a hetipiacban a következők voltak: tojás darabja 1.50, szárazbab kilója 14—16 lei, lencse kilója 14 lei, kalarabé darabja 1—4 lei, sárgarépa kilója 3—5 lei, paszternák kilója 8—10 lei, vörös cékla kilója 3—5 lei, torma darabja 1—3 lei, káposzta fejenként 4—7 lei, kelkáposzta fejenként 2—4 lei, zöld pereszelyem csomónként 1 lei, levesbe való zöldség csomónként 2 lei, paraj kilónként 26 lei, fiatal hagyma csomónként 1 lei, tejfel literje 40—45 lei, tehénturó kilónként 12—14 lei, juhturó kilónként 32—36 lei, főzvaj kilónként 64 lei, teavaj kilónként 72—80 lei, alma kilónként 12—28 lei, csirke párja 35—70 lei.

(=) Árverés a városi zálogházban. A kereskedelmi felügyelőségtől nyert értesülés szerint a temesvári zálogházban március hó 6. és 7. napján, délután az arany- és ezüsttárgyak, március 10. napján pedig a többi áru, ruházati cikk stb. kerül elárverezésre. Felhívják az érdekelteket, hogy a lejárt, de meg nem hosszabbított zálogtárgyakat rendezzék, mert különben árverés alá kerülnek.

= A FONODÁK ÖTSZAZALÉKOT FIZETNEK AZ EGYIPTOMI FONAL BEHOZATALNÁL. A nemzetgazdasági minisztérium ipari igazgatósága értekezletre hívta a fővárosi fonodák és fonalbehozó cégek vezetőit, hogy azokat felhívja, hogy a fonalbehozatalnál a devizaárfolyamán felül a vételár 5 százalékat fizessék be a Banca Nationalának, hogy abból egy alap képeztesék a puhaexportőrök prémiumának fizetésére. Az utóbbi időben fellépett verseny folytán a romániai fa Egyiptomba való szállítása csak a prémium fizetése mellett vált lehetségessé. A fonalimportőrök hozzájárultak a javaslathoz. Az új alap a Banca Nationala kezelése alá kerül.

= MORATÓRIUMOT KÉRT A KOLOZSVÁRI BLATT-CÉG. Blatt Miksa kolozsvári kötött- és szövöttáru cég, amelynek forgalmas üzlete van a Unirii téren, moratóriumot kért arra való hivatkozással, hogy nem bírja a versenyt, a végeledést rendező cégekkel. Aktivája 900 ezer lei, tartozása 600 ezer lei. A törvényszék a hat hónapos moratóriumot elrendelte és a hitelezői bizottságba a Banca Românească, Helios és Sport köztösvőgyárak képviselőit nevezte ki.

SPORT

Tanasescu nyerte a Gustav svéd király által ajándékozott serleget. A párisi L'Auto elragadtatással ír a nizzai teniszversenyeken résztvevő Tanasescu román versenyzőről és eddigi teljesítményéről. A román versenyző egyik legnehezebb versenyét vívta meg Kho-Sin-Kie kínai versenyzővel, akitől egy héttel ezelőtt vereséget szenvedett Cannesben. A legutóbbi összeállítás alkalmával a kínai már 4:2 arányban vezetett, amikor Tanasescu nagyszerű finissel maga alá gyűrte és ezáltal Dél-Franciaország bajnoka lett, valamint elhódította a Gustav svéd király által adományozott serleget is.

Jugoszlávia nincsen megalégedve az új KK rendszerrel. A jugoszláv labdarúgószövetség már több ízben elégedetlenségét fejezte ki a KK új rendszerével szemben. Legelsősorban is azt sérelmezi, hogy Jugoszlávia és Románia csak egy-egy csapattal indulnak a küzdelmekben. Nincs kizárva, hogy Jugoszlávia nem is indít csapatot a KK mérkőzéseken. Ebben az esetben Románia két csapattal venne részt.

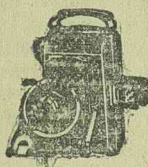

Foto-Sport-Optik

Fotolaboratorium
„Agfa”, „Kodak” és „Voigt-
länder” gépek és filmek.

A. M. Mülley

Timisoara I.,
Strada Solderer 11.

Eldöntetlen a magyar—lengyel jégkorong mérkőzés. Lillehammerből jelentik: A főiskolai téli világbajnokság jégkorong mérkőzése során csütörtök este Magyarország és Lengyelország csapatai 1:1 arányban döntetlenül mérköztek.

Demetrovici is játszik a Venus csapatában. A Venus csütörtökön tartotta utolsó edzését. A csapatot csak péntek este állítják össze, azonban annyit már lehet tudni, hogy Demetrovici is játszik az AMTE elleni mérkőzésen.

Grippa, Hülés és Nevralgiák ellen

JAWOL

Véglegesnek tekinthető az angol—román válogatott labdarúgómérkőzés. A Nemzeti Bank igazgatósága közölte a labdarúgószövetséggel, hogy engedélyezi 1500 angol fontsterlingnek az országból való kivitelét. Ez az összeg tudniillik elegendő lesz a Bucurestiben lebonyolítandó angol—román mérkőzés rendezésére. Így most már az utolsó akadályt is sikerült elhárítani és a mérkőzést véglegesnek tekinthetjük.

A Kairóba utazó román asztali tenisz válogatott csapat összetétele. Március 6-án Kairóban rendezik meg az asztali tenisz világbajnokságot, amelyen Románia a következő együttesrel szerepel: Vladone, Eröss, Naumescu, Macovel, Sighisoreanu, Adelstein, Kolozsváry, Giurgiu II. szatmári játékos, amint már jelentettük nem utazhatik a csapattal, őt Mandy Moscovici helyettesíti.

Rádió

SZOMBAT, FEBRUR 25.

Bucuresti. 7: Hanglemezek, háztartási tanácsok, orvos tanácsok. 12: Hanglemezek. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Közlemények. 17: Országóra. 18.15: A „Munka és jókedély” órája. 19.15: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.17: Demostene Botez előadása. Utána: Costică Dumitrescu zenekara. 20.10: Prof. Th. Capidan előadása. 20.30: Szalonzene. 21: Rádióposta. 21.15: A hangverseny folytatása. 22: Hírek, sport. 22.15: Tánclemezek. 23: Hírek. 23.15: Sandu Marcu zenekara. 23.45: Hírek külföldre francia, olasz és angol nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. Utána: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.15: Ifjúsági rádió. 11.45: Mit nézzünk meg? 1.10: Eberhardt Kató zongorázik. 1.45: Hírek. 2: Hanglemezek. 2.20: Időjelzés, időjárásjelentés. 2.35: Hírek. 4: Élelmiszerárak. 5.15: Mesedélután. 5.45: 6.10:

Budai György és cigányzenekara. 7: Műszaki tanácsadó. 7.15: Szalonzene. 8: Rádió a rádióról. 8.45: Éjjel egy rövidhullámú amatőrrel. Hangfelvétel. 9.15: „Cigányfantázia”. Rádió-ábránd. 10.40: Hírek, időjárásjelentés. 11: Hanglemezek. 11.45: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 12: Miletin Géza jazz-hármasa. 1.05: Hírek.

Budapest II. 7: Budai György és cigányzenekara. 7.15: A világ városai: London. Előadás. 8.20: Mezőgazdasági félóra. 9: Hírek. 9.20: Hanglemezek.

Bécs. 19.15: Hangverseny dalokkal. 20.45: Siver-szenyek. 21.10: Zongorajáték. 22: Rádió-bál. 23.30: Táncest.

Belgrád. 19.15: Lemezek. 21: Népdalok. 21.50: Közvetítés Budapestről. 22.35: Lemezek.

Milánó. 20.20: Fuvózene. 21.30: Lemezek. 22: Operaelőadás, utána tánczene.

Prága. 20: Zenekari hangverseny. 20.25: Gyermekkar. 23.20: Lemezek.

Varsó. 20.15: Zene. 22: A rádiózenekar hangversenye. 24.15: Lemezek.

GYILKOSSÁG
A MOZIBAN

28

A Déli Hírlap eredeti regénye.
Írta: Félegyházi András

Utánnyomás teljes.

Lesütötte a szemét és elhallgatott.

Madame Yvonne d'Hiver szívét egyszerre forrósság öntötte el. Valami homályos sejtélem ébredett benne. Elfogódott hangon halkán kérdezte:

— Mi készíti arra, hogy nekem mindezt bevallja?

Limoujel sóhajtott:

— Ó, madame, ha férfi egy nő előtt leleplezi magát, annak bizonyára nagy oka van. Engedje meg azonban, hogy ezt az okot elhal gassam. Ezt önként szavaim nélkül is meg kell éreznie. Ha pedig nem érezne meg, akkor hiába magyaráznám.

Madame d'Hiver gyengén elpirult, ami nem kerülte el Limoujel figyelmét és bizonyos diadalérzet töltötte el.

Az asszony néma maradt.

A férfi kérte:

— Ugye, madame, amit elmondtam, egyelőre a kettőnk titka marad? Egyelőre nem szeretném, ha itt bárki is sejténe, hogy nem vagyok hivatalos táncos. Eltart még egy kis ideig, amíg tanulmányozásomat teljesen befejezem. Szeretnék még néhány érdekes adatot szerezni.

— Monsieur, — felelte madame d'Hiver — mindaz, amit mondtam nagyon meglepett és nagyon érdekel. Regényes dolog az egész. Természetes, hogy nem fogom önt elárulni és a további tanulmányozás érdeklődés tisztelőben tartom rangrejtett voltát.

— Köszönöm.

— Azonban, ha most változtatunk azon a szokáson, hogy a számlát én fizetem ki, akkor a pincér előtt különösnek tűnhetik az. Ugy tudom, hogy a megfizetett táncosok sohasem egyenlítik ki a maguk erszényéből a hólgy számláját, de még a magukét sem.

— Ez igaz.

— Tehát ha azt akarjuk, hogy önt itt továbbra is gíggolóknak tartsák, akkor be-e kell egyeznie, hogy esti számláját továbbra is én fizessem ki.

Limoujel olyan mozdulatot tett a kezével, amellyel bosszankodást szokás jelezni, aztán így szólt:

— Bánt és lealáz ezek után, hogy a számlát a madamenak kell elintézni, de az adott körülmények között tényleg nincsen más mód. Resterlem ezt és bocsánatot kérek érte. De legalább azt tegye meg, madame, hogy ne sértsen meg — mert ezek után ez már sértés volna — a hivatalos táncosnak járó tiszteletdíj átadásával.

Magában ugyanakkor azt gondolta, jó, ha a napi számlát egyelőre még az asszony fedezi, elég neki, hogy éjjelenként száz frank veszteség éri azáltal, hogy a szokásos táncpénzről lemond.

— Nem is merném megsérteni ezek után azzal, hogy önként bucsuzáskor pénzt csusztassak a kezébe, — mosolygott az asszony.

— Megengedi, madame, hogy amíg Párisban marad, esténként továbbra is csatlakozzam önhöz?

— Feltétlenül, monsieur, fájna, ha nem tenné.

Ezen az estén már nem volt mit beszélniök. A férfi úgy tett, mintha a vallomás után kissé kényelmetlenül érezné magát, az asszony pedig szükségessé nékte balta, hogy a hallottak feől szobájába vonulva elgondolkozzék.

— Lesz szíves most már a pincért szólítani?

— Készséggel, madame.

Jött a pincér, megírta a számlát és azt az asszony elé tette az asztalra. Madame Yvonne d'Hiver futó pillantást vetett a végösszegre, pénzt vett ki a ridkújéből és a számlára helyezte.

— A maradék az öné, — mondta.

— Köszönöm, — hálálkodott a pincér, táskájába rakta a pénzt és eltávozott az asztal mellől.

Madame d'Hiver fölállott, Limoujel a vállaira terítette a herme-ingallert, majd a terem kijáratáig kísérté. Ott elköszönt tőle.

A kézfogásuk most olyan volt, hogy a két tenyér melegen érintkezhetett egymással és nem volt ott az elválasztó, a bűvös bankjegy.

— Au revoir, monsieur!

— Au revoir, madame!

A köszönés mindkét részről nem volt most egyszerű szólaşforma. Mindketten sokat fektettek a hangsúlyba és a szavakat kíséző pillantásba.

Madame Yvonne d'Hiver liften vitette föl magát az emeletre és sietett a szobájába.

Mikor az ajtó bezárult mögötte és a villanylámpa kigyulladt, gyorsan dobálta le magáról a ruhát és bujt hálóingébe. Belebujt ágyába, eloltotta a villanyt.

Azonban nem aludt el mindjárt. Nem is akart elaludni.

Jól esett ágyban heverni és gondolkodni.

A folyosó felől a kettős ajtón keresztül semmi nesz nem hallatszott. Az uccáról az éjszaka is ideoda tömegesen rohanó autók zaja csak mint méhek zümmögése ért föl hozzája. Jól esett fülének ez a dallam, mert hozzásegítette ahhoz, hogy kint a szabad természetben, virágos réten képzelje magát. A sötét szobában szemét előtt megjelent a napsütés táj ezernyi színével, a mező zöldjével és a vadvirágok tarkaságával. Láttá azt is, amint nem messze sötét erdő húzódik el a maga árnyas rejtelmességével. Ott látta magát a réten és oldalán karcu, komoly fiatalember haladt. Kisézőjének arca Alexandre Limoujel arca volt.

Virágot szedtek a réten. Alexandre Limoujel a virágot, smelyet tépett, időnkint odaadta neki. Ilyenkor egymáshoz ért a kezük és madame Yvonne d'Hiver érezte, amint a férfi kezéből égető forrósság csap át az övébe. Ez a forrósság egyre inkább gyült benne és előtötte egész testét.

Nem beszéltek, hanem csak a méhek döngicselését hallgatták.

Két pillangó szállott el mellettük és egy virágrzó cserjére telepedett.

— Mi is így csavargunk itt a réten, mint ez a két lepke, — törte meg a hallgatást Limoujel.

Az asszony kicsit gondolkodott, aztán válaszolt:

— Szerelmes lepkepár.

Hirtelen elhallgatott, mintha megijedt volna attól, amit mondott. De a pár kimondott szó ott szálldosott körülöttük.

— Mi a véleménye, madame, tudnak a pillangók gondolkodni?

— Miért kérdi?

(Folytatása következik.)

A bányási református tanítók értekezlete

Szülői értekezletek rendszeresítése. A tanítóknak nincs államsegélyük. Végváron rendezik az első gyermekkonferenciát

A bányási református egyházmegye tanítói tegnap értekezletre gyűltek össze Szigetfalura Kicsi József lugosi igazgatótanító elnöke alatt. A lelkes karból Elekes Gyulán és a végvári Tókes Bélán kívül résztvett az értekezleten Nits István, újkisodai lelkész is, az egyházmegye tanügyi előadója. Az értekezletet istenfiztetés nyitotta meg, amelyen a gyülekezet számos tagja is megjelent. Utána az iskolában Lovász Rózsa végvári, Veres Béla resicai és Ugray Viktor helybeli tanító mintatanítása, ezek szakszerű bírálata és élénk vita következett. Majd pedig előadást tartott Soós Lajos lugosi lévita „A családi és iskolai nevelés összhangba hozása” és Zöld Gábor kisperegi tanító „A nép és tanító viszonya” címmel. Az értekezlet előbbel kapcsolatban elhatározta, hogy a szülői értekezletek rendszeres tartását bevezetik és hogy a jövő tanítói értekezletek alkalmával a gyülekezet számára vallásos, illetve kulturális rendezvényeket, melynek keretében mindig tartanak valamilyen pedagógiai előadást is...

Szóvárték azt a sérelmet is, hogy a református tanítók, noha sok helyen javadalmuk alig éri el a létminimumot, államsegélyben mégsem részesülnek és noha az állam köztisztviselőnek tekinti őket, még sincs vasúli kedvezményük. Ebben az ügyben az egész egyház-

kerület tanítóinak egységesen kell fellépniük és illetékes helyen az intervenciót kérniük.

Nits István előadó indítványára kimondta az értekezlet, hogy az ifjúsági és nőszövetségi konferenciák mintáira az iskolai év befejezése után közvetlenül gyermekkonferenciát rendez-

nek, melynek helve az idén Végvár lesz. A közreműködésre Telekyné Ferenczy L. Marcelának, az ismert gyermekírónek a közreműködését már sikerült megnyerni. Határozatiag állást foglaltak emellett is, hogy az egyházi közéletbe az interpellációs rendszert vezessék be, illetve tegyék gyakorlattá. Végül Kádár Károly végvári igazgatótanító ismertette az iskolai igazgatásra vonatkozó újításokat.

Az értekezlet a szigetfalui református nőszövetség szíves, magyaros vendégszeretettel élvezte.

Kettős gyilkosság vádja az ítéltő tábla előtt

Bizonyítás kiegészítést rendelt el a büntető bíróság

A szörénymegyei Herendesti községben 1937. december 6-án, Miklós napján, a gazdák a községközsége előtt gyűltek össze és csendesen beszélgettek. Később vitába elegyedtek és össze-csaptak. A verekezés során Radu Vasile gazda a földre került, mire kést rántott és ellenfele, Lupulescu Gheorghe gazda arcába szúrta. Lupulescu ekkor segítségért kiáltott, amit meghallott a fia, Lupulescu Ioan és apja segítségére sietett. Lupulescu Ioan az apját akarta a földről felemelni, amikor három lövés dördült el. Az egyik golyó súlyosan megsebesítette a gazdaleányt. A három lövést általános lövöldözés követte és két golyó eltalálta id. Radu Vasilet és

fiát, Radu Vasilet, akik mindketten meghaltak. A lövöldözésnek a csendőrség vetett véget, a mely őrizetbe vette Sarbu Damaschint, mert azzal gyanúsították, hogy a halálos lövéseket ő adta le revolveréből. A vizsgálat adatai alapján vádat is emeltek ellene és a temesvári büntetőtábla tegnapra tűzte ki az ügyben a tárgyalást. Sarbu Damaschin azzal védekezik, hogy amikor az általános lövöldözés megkezdődött, már otthon volt, tehát nem adhatta le azt a két lövést, a mely kioltotta a két ember életét. A tábla szükségesnek látta a bizonyítási eljárás kiegészítését és ezért elrendelte újabb tanúk kihallgatását és a tárgyalást elnapolta.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: állástkeresés, elvesztett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő- és gyógyhely hirdetések szavankint egy leu. Levelezés nem közöltető. Házasság szavankint öt lei, minden más rovatban szavankint kettő lei. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata L. C. Brătianu 3. II. kerület: Tamás-trafik, Piata Badea Cârțan 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett), Grósz-trafik, Calea Dorobanților 2. III. kerület: Helfenbein-trafik, Piata Lahovari. IV. kerület: March-trafik, Piata Kútt. — Négrády-trafik, (Tivoli mellett) — Olariu-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittek-trafik, Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik, Strada Brătianu 15/a. Telefon 7—13.

Állást keres

Ügyes, fiatal szorgalmas házmesterpár házmesteri állást keres, lehetőleg belvárosi bérházban. Cím a kiadóban. 802

Irodakísasszony kezdő állást keres. Cím a kiadóban. 804

Alkalmazás

Eves bizonyítványokkal rendelkező jól főző mindenés március 1-re felvétetik. Jelentkezni Vasile Catina III. Str. I. Brătianu 28. Délután 4—5 óra között. 727

Lakás

Háromszobás modern lakás kiadó. III. Str. Coroana de Otel 10. 723

Modern lakás balkonnal három uccai szobából álló, május 1-re kiadó. I. Str. Lovinics 2. III. emelet. Közélebbít a házmesternél. 720

Jó beosztású 3 uccai szobás, hallos, tiszta lakás, állandó lakónak május 1-re előnyösen kiadó. IV. Spl. Tudor Vladimirescu 18. 708

A Banca Timisoarei épületében modern

4 és 3 szobás lakás

és

egy üzlethelyiség

azonnal kiadó. Bővebbet a Banca Timisoarei házközlelésénél.

Kérek egyszobás, konyhás, napos tágas és tiszta lakást mellékkeliségekkel a III., vagy IV-ik kerületben, március, vagy április 1-re. Cím a kiadóban. 726

Lakás, vagy irodának 3 szobás első emeleti modern uccai lakás közel a IV. kerületi állomáshoz május 1-re előnyösen kiadó. IV. Str. I. G. Duca 19. 706

Két uccai szoba, hall, fürdőszoba és mellékkeliségek, ugyanott egy különbejáratu szoba, mely irodának, vagy műhelynek alkalmas, május 1-re kiadó. I. Str. 10 Mai 3. Maravetz-ház. 729

Adás-vétel

Konyhabűtör, jókarban lévő olesón eladó II. Str. Petre Tegie 2. II. em. Radocsay. 801

Kis családi házat vennék 100—150 ezer lejig. Címeket „Kézpénz” jellegűre a kiadóba kérek. 803

Festet hálószobabűtör megvételre kerestetik. Címeket „Schleiflakk” jellegűre a kiadóba kérem. 800

Eladó Hofferr-Schranz kazán, Clayton és Shuttleworth cséplő, kombinált hereditörzlővel 10 H. P. Besenoveche, házszám 1113. Romkov Ferenc. 692

Fűszerüzlet II. kerület központjában más elfoglaltság miatt eladó. Érdeklődni II. Piata Traian 2. lisztüzletben. 722

Főzzön ön is praktikusán

Garantáltan

nem füstöl szagtalan

legolcsóbb

HESS RUDOLF-nál

IV. I. Brătianu-ucca 17, a Rivoli mozi mellett

Hladik Sándor úgy a saját, mint gyermekei János, Marci, Erzsébet és Sándor, valamint az egész rokonság nevében mély fájdalommal jelenti, hogy felejthetetlen felesége a jó anya, nagynya, anyós és rokon

Hladik Sándorné szül. Besch Katalin

életének 60 ik évében, hosszas betegség után elhunyt.

Drága halottunkat f. hó 25-én, szombaton d. u. fél 5 órakor az erzsébetvárosi rom. kat. temető kápolnájából a családi sírboltba örök nyugalomra helyeztük.

Az engeztelő szentmiseáldozatot február 27 én, hétfőn reggel negyed 8 órakor mutatjuk be az erzsébetvárosi rom. kat. plébánia templomban.

Drága emlékeit kegyelettel megőrizzük!
Temesvár, 1939. február hó 24.